

2008 M. METINĖ VEIKLOS ATASKAITA

LT

Europos Audito Rūmai

2008 M. METINĖ VEIKLOS ATASKAITA

**Europe Direct – tai paslauga, padésianti Jums rasti atsakymus į klausimus
apie Europos Sąjungą**

**Informacija teikiama nemokamai telefonu (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Kai kurie mobiliojo ryšio operatoriai neteikia paslaugos skambinti 00 800 numeriu arba šie skambučiai yra mokami.

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji pasiekama per EUROPA serverį (<http://europa.eu>).

Katalogo duomenys pateikiami šio leidinio pabaigoje.

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras, 2009

ISBN 978-92-9207-210-0

© Europos Bendrijos, 2009
Leidžiama dauginti, nurodžius šaltinį.

Printed in Belgium

SPAUSDINTA BALTAME POPIERIUJE, BLUKINTAME NENAUDOJANT CHLORO

TURINYS

4-5	PIRMININKO PRATARMĖ
6	MISIJA, VIZIJA IR VERTYBĖS
7-12	AUDITO RŪMŲ VAIDMUO IR DARBAS
13-17	VALDYMAS IR ORGANIZAVIMAS
18-27	AUDITO ATASKAITŲ IR NUOMONIŲ APŽVALGA
28-29	PRIEŽIŪRA IR POVEIKIS
30-31	AUDITO RŪMŲ POŽIŪRIS
32-36	AUDITO RŪMŲ DARBAS 2008 METAIS IR VĒLIAU
37-40	MOKYMASIS IR TOBULĖJIMAS
41-43	TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS
44-50	ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI
51-52	FINANSINĖ INFORMACIJA

PIRMININKO PRATARMĖ

Kaip nepriklausoma ES audito institucija Audito Rūmai atlieka ypatingą vaidmenį prisidedami prie ES finansų valdymo tobulinimo ir skatindami atskaitingumą ir skaidrumą. Tai jie daro teikdami audito paslaugas ir rodydami pavyzdį.

2008 m. Audito Rūmams buvo svarbūs tuo, kad ES finansų valdymo srityje buvo padaryta daug reikšmingų pasiekimų bei įvyko svarbių pokyčių, kurie pabrėžiami šioje metinėje veiklos ataskaitoje. Tarp jų – „Europos Audito Rūmų tarptautinė kolegiali peržiūra“, kurios išvadose buvo teigiamai atsiliepta apie Audito Rūmų audito valdymo sistemos tinkamumą ir jų darbo nepriklausomumą ir objektyvumą.

2007 m. Audito Rūmų metinėje ataskaitoje, paskelbtoje 2008 m. lapkričio mėn., Audito Rūmai pirmą kartą pateikė teigiamą nuomonę dėl ES finansinių ataskaitų patikimumo. Tačiau, kaip ir praėjusiais metais, Audito Rūmai nustatė per didelį teisėtumo ir tvarkinumo klaidų lygį didžiajai išlaidų daliai ES biudžeto apskaitos srityse.

Taip pat ir 2008 m. Audito Rūmai pripažino, kad ES ir nacionaliniu lygmenimis vykstantys pokyčiai gali prisidėti prie reikšmingo ES finansų valdymo pagerėjimo ateityje. Du šioje metinėje veiklos ataskaitoje pateikiami pavyzdžiai yra vykstantis ES biudžeto peržiūros procesas, prie kurio Audito Rūmai aktyviai prisidėjo, ir Komisijos komunikato „Toleruotina klaidų rizika“ paskelbimas.

Tarptautinių santykių srityje Audito Rūmai ėmėsi pagrindinio vaidmens ES aukščiausiųjų audito institucijų (AAI) vadovų ryšių palaikymo komitete organizuodami diskusijas apie ES biudžeto reformą ir peržiūrėtą Lisabonos strategiją bei neseniai surengdami praktinį seminarą apie ES aukščiausiųjų audito institucijų vaidmenį imantis priemonių, skirtų kovoti su dabartine finansine krize.

Audito aplinka greitai kinta ir Audito Rūmai pripažįsta, kad siekdami geriau vykdyti savo Sutartyje numatytus įsipareigojimus ir įgyvendinti savo misiją jie turi prisitaikyti persitvarkydami. Svarbus Audito Rūmų žingsnis, kurio jie ėmėsi 2008 m. siekdami įgyvendinti savo misiją ir viziją, buvo 2009–2012 m. audito strategijos parengimas. Audito strategijoje nustatyti du prioritetiniai tikslai: maksimaliai padidinti bendrą Audito Rūmų auditų poveikį ir padidinti efektyvumą geriausiai panaudojant išteklius. Šiais tikslais Audito Rūmai vadovausis šiuo laikotarpiu vykdydami audito programas ir taip pat dėdami pastangas nuolatos tobulėti bei priimdami svarbius iššūkius ir išnaudodami reikšmingas tobulėjimo galimybes, kurios buvo išryškintos kolegialios peržiūros metu.

Audito Rūmų kompetentingi ir atsakingi darbuotojai vaidina pagrindinį vaidmenį atlikdami Audito Rūmų darbą – kaip nepriklausomam piliečių finansinių interesų sergėtojui prisidėti tobulinant finansų valdymą. Audito Rūmų ir savo vardu norėčiau jiems padėkoti už jų atsidavimą ir profesionalumą praėjusiais metais. Taip pat norėčiau padėkoti buvusiam Audito Rūmų generaliniam sekretoriui Michel Hervé, kuris baigė darbą institucijoje 2008 m. pabaigoje, už jo atsidavimą ir atsakomybę.

Norėčiau palinkėti, kad Jums būtų malonu skaityti šią metinę veiklos ataskaitą, kurioje pateikiama Audito Rūmų apžvalga ir jų 2008 m. veiklos ataskaita.

Vítor Manuel da Silva Caldeira
Pirmininkas

MISIJA, VIZIJA IR VERTYBĖS

MISIJA

Audito Rūmai yra ES institucija, įsteigta Sutartimi audituoti ES finansus. Kaip ES išorės auditorius jie padeda tobulinti ES finansų valdymą ir yra nepriklausoma Europos Sąjungos piliečių finansinių interesų sergėtoja.

VIZIJA

Nepriklausomi ir dinamiški Audito Rūmai, pripažįstami dėl jų principingumo ir nešališkumo, gerbiami už profesionalumą bei darbo kokybę ir poveikį bei iš esmės padedantys suinteresuotosioms šalims tobulinti ES finansų valdymą.

VERTYBĖS

Nepriklausomumas, principingumas ir nešališkumas	Profesionalumas	Pridėtoji vertė	Kompetencija ir efektyvumas
Institucijos, jos narių ir personalo nepriklausomumas, principingumas ir nešališkumas.	Išlaikyti griežtus ir pavyzdinius standartus visais profesiniais aspektais.	Rengti svarbias, aktualias, geros kokybės, patikimais faktais ir įrodymais pagrįstas ataskaitas, skirtas suinteresuotosioms šalims, pateikiant jose griežtą ir tvirtą žinią.	Branginti asmenybes, tobulinti talentus ir atlyginti už rezultatus.
Pateikti suinteresuotosioms šalims adekvatų rezultatą, nesivadovaujant jokiais išorinėmis instrukcijomis ir ignoruojant bet kokią išorinį spaudimą.	Dalyvauti plėtojant viešąjį auditą ES ir pasauliniu lygmenimis.	Padėti veiksmingai tobulinti ES valdymą ir prisidėti plėtojant ES lėšų valdymo atskaitomybę.	Užtikrinti veiksmingą bendravimą siekiant skatinti kolektyviškumą. Pasiiekti maksimalaus efektyvumo visose darbo srityse.

AUDITO RŪMŲ VAIDMUO IR DARBAS

ES BIUDŽETAS – AUDITO RŪMŲ AUDITO DARBO ATSKAITOS TAŠKAS

Europos Sąjungos biudžetas siekia apie 120 milijardų eurų, tai sudaro apie 1 % visų 27 valstybių narių bendrųjų nacionalinių pajamų (BNPj). Palyginti su nacionaliniais biudžetais, ši dalis yra maža. Tačiau kai kurioms valstybėms narėms ES lėšos yra labai svarbios finansuojant valdžios sektoriaus veiklą, o kai kurių valstybių narių atveju šių lėšų bendra suma yra artima bendrosioms nacionalinėms pajamoms arba joms prilygsta. Europos Sąjungos pajamas iš esmės sudaro valstybių narių įnašai, pagrįsti jų bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNPj – 65,4 %) ir įvertinimu, susijusiu su valstybių narių surinktu pridėtinės vertės mokesčiu (PVM – 16,9 %). Muitai ir žemės ūkio mokesčiai (vadinamieji tradiciniai nuosavi ištekliai – 16,5 %) taip pat sudaro nemažą pajamų dalį. Ilgainiui ES biudžeto, kurio didžiausia dalis tenka žemės ūkio ir sanglaudos politikoms, sudėtis keitėsi (žr. 1 langelį).

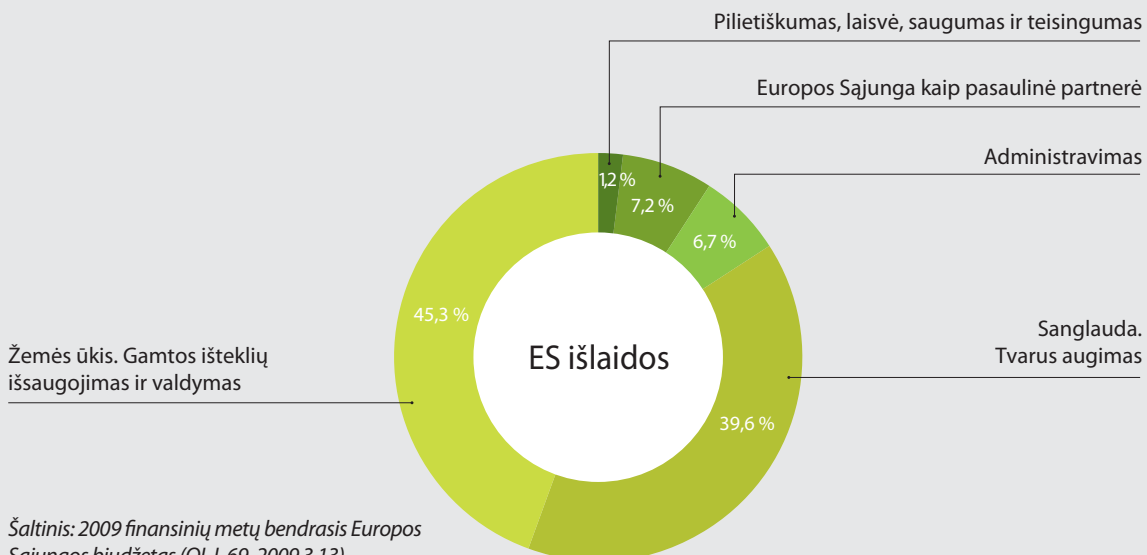
1 LANGELIS. KOKIAM TIKSLUI ES PANAUDOJA SAVO PINIGUS?

ES biudžetas finansuojamas valstybių narių finansiniais įnašais (daugiausia pagrįstais bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis), taip pat muitais ir žemės ūkio mokesčiais. ES biudžetas iš esmės yra skiriamas kitiems reikalams nei nacionaliniai biudžetai, iš dalies dėl skirtingų kompetencijų. Antai Europos Sąjunga nėra atsakinga už socialinio draudimo sistemas, kurios paprastai sudaro didelę nacionalinių išlaidų dalį.

Pradedant septintuoju praėjusio amžiaus dešimtmečiu žemės ūkio išlaidos, kurių didžiąją dalį sudaro išmokos ūkininkams visoje ES, sudarė didžiausią biudžeto dalį, nors pastaruoju metu jų dalis mažėja. 2009 m. 45,3 % biudžeto buvo skirta gamtos išteklių apsaugai ir valdymui, daugiausia žemės ūkiui ir kaimo plėtrai.

Pradedant devintuoju dešimtmečiu didžioji išlaidų dalis buvo kreipiama į sanglaudą, t. y. į regioninį ir socialinį vystymąsi, bendrai finansuojant platų projektų spektrą nuo kelių tiesimo Lenkijoje iki mokymo kursų bedarbiams Ispanijoje. Numatoma, kad 2009 m. išlaidos tvariam augimui, kurių „liūto dalis“ tenka sanglaudai, sudarys 39,6 % biudžeto. Į šią išlaidų kategoriją patenka didelė moksliniams tyrimams skirta ES lėšų dalis.

Be to, dideles sumas ES išleidžia vystymui ir humanitarinei pagalbai, taip pat Europos Sąjungai artimoms šalims ar šalims kandidatėms remti. Bendrijos institucijų administravimas sudaro 6,7 % biudžeto.

Kiekvienais metais Taryba, kitaip sakant valstybių narių atstovai, bei tiesiogiai išrinktas Europos Parlamentas tvirtina biudžetą, pagal septynerių metų finansinę programą. Biudžetą siūlo bei už jo vykdymą atsako Europos Komisija. Labai didelė jo dalis – būtent žemės ūkio ir sanglaudos išlaidos – yra vykdoma bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis. Priklausomai nuo taikomos lėšų panaudojimo schemas, nacionalinėms administracijoms gali tekti atsakomybė už lėšų panaudojimo strategijų parengimą, naudos gavėjų ir projektų atranką bei mokėjimų atlikimą. Bendrijos išlaidos ypatingos tuo, kad didelė dalis mokėjimų yra atliekama pagal pačių gavėjų pateiktus prašymus, ar tai būtų visos ES ūkininkai ar projektų vadovai.

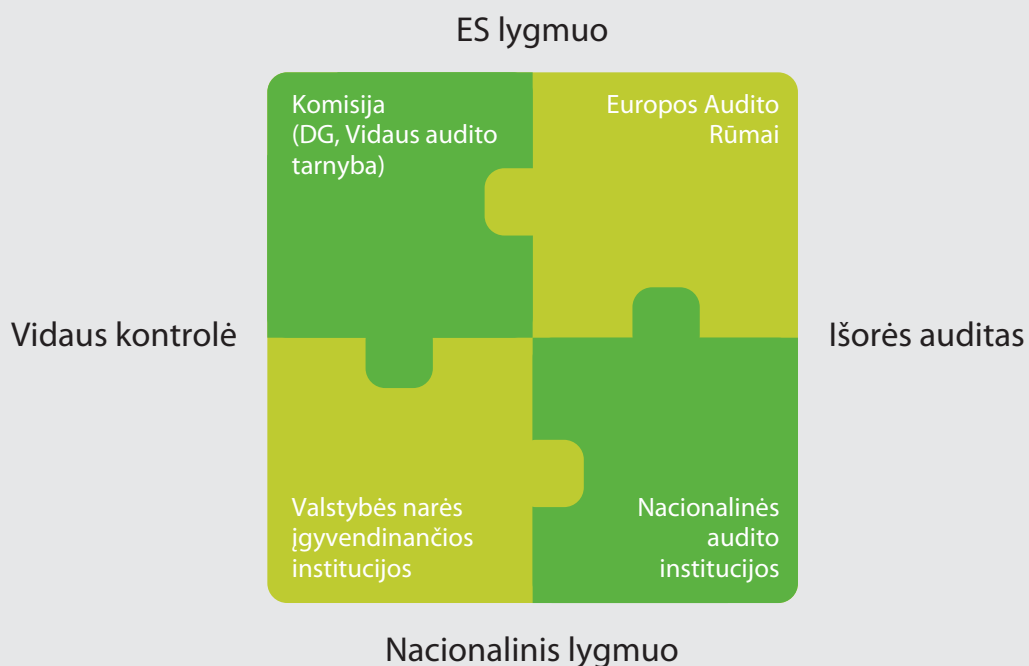
KOKS YRA AUDITO RŪMŲ VAIDMUO?

Kad būtų galima tobulinti finansų valdymą ir užtikrinti atskaitomybę, demokratinėse visuomenėse egzistuoja svarstymui ir sprendimų priėmimui būtinos, visapusės ir tikslios, viešai prieinamos informacijos poreikis. Europos Sąjunga, kaip ir valstybės narės, turi išorės auditorių, kuris yra nepriklausomas piliečių finansinių interesų sergėtojas. Kaip ES išorės auditorius Europos Audito Rūmai tikrina, ar ES lėšų apskaita yra teisinga, ar jos yra panaudojamos laikantis taisyklių ir teisės aktų, taip pat deramai rūpinasi, kad lėšos būtų panaudotos ekonomiškiausiu būdu, kad ir kokiam tikslui jos būtų naudojamos.

Komisija, Parlamentas ir Taryba bei valstybės narės panaudoja Audito Rūmų darbo rezultatus ES biudžeto finansų valdymui tobulinti. Audito Rūmų darbas yra svarbus pagrindas kasmetinio biudžeto įvykdymo tvirtinimo procedūroje, kai Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacijomis, sprendžia, ar Komisija atliko savo praėjusių metų biudžeto vykdymo pareigą. Nepaisant jų pavadinimo, Audito Rūmai neturi teisminių įgaliojimų.

Biudžeto srityse, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, valstybės narės bendradarbiauja su Komisija diegiant priežiūros ir kontrolės sistemas, – vidaus kontrolę, – užtikrinančias tinkamą ir taisykles atitinkantį lėšų panaudojimą. Taigi vidaus kontrolė vykdoma tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis. Be to darbo, kurį atlieka Europos Audito Rūmai, nacionalinių administracijų valdomas ir panaudojamas Europos Sąjungos lėšas audituoja daugybė nacionalinių audito institucijų.

ES BIUDŽETO VIDAUS KONTROLĖS IR IŠORĖS AUDITO SCHEMA

KĄ AUDITO RŪMAI AUDITUOJA?

Audito Rūmai atlieka trijų skirtingų tipų auditus¹: finansinį, atitikties ir veiklos. Juos atliekant atsakoma į šiuos tris klausimus:

- Ar pagal galiojančius finansinės atskaitomybės teisės aktus finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi metų finansinę padėtį, rezultatus ir pinigų srautus? (finansinis auditas)
- Ar operacijos visais reikšmingais atžvilgiais atitinka jiems taikomą teisinę ir reguliavimo sistemą? (atitikties auditas)
- Ar finansų valdymas patikimas, t. y. ar panaudota įmanomai maži lėšų (ekonomiškumas), ar rezultatai pasiekti panaudojus mažiausius galimus išteklius (efektyvumas) ir ar pasiekti užsibrėžti tikslai (rezultatyvumas)? (veiklos auditas)

KAIP AUDITO RŪMAI SKELBIA SAVO REZULTATUS?

Audito Rūmai savo audito darbo rezultatus skelbia šių tipų ataskaitose:

Metinėje ataskaitoje, kurioje pateikiami finansinių auditų rezultatai patikinimo pareiškimų apie ES bendrąjį biudžetą² ir Europos plėtros fondus³ forma. Šios dvi ataskaitos kartu skelbiamos lapkričio mėn.

Specialiosiose metinėse ataskaitose, kuriose pateikiami Bendrijos agentūrų ir įstaigų finansinių auditų rezultatai.

Specialiosiose ataskaitose, kuriose pateikti pasirinktų veiklos ir atitikties auditų rezultatai. Specialiosios ataskaitos gali būti skelbiamos bet kada ištisus metus.

Be to, Audito Rūmų prašoma pateikti **nuomonę** apie naujus ar atnaujintus teisės aktus, turinčius finansinį poveikį.

¹ Daugiau informacijos apie Audito Rūmų metodiką galima rasti Audito Rūmų svetainėje (www.eca.europa.eu) paskelbtuose vadovuose.

² EB sutartyje reikalaujama, kad Audito Rūmai teiktų pareiškimą – arba nuomonę – dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Šia prasme atspindimos operacijos dažniausiai yra mokėjimai iš ES biudžeto galutiniams naudos gavėjams. Metinis patikinimo pareiškimas paprastai vadinamas jo prancūziškuoju akronimu DAS (*Déclaration d'Assurance*). Priešingai valstybių narių praktikai Audito Rūmai šį pareiškimą teikia apie visą ES biudžetą.

³ Europos plėtros fondai (EPF) yra Bendrijos ir jos valstybių narių bei kai kurių Afrikos, Karibų baseino ir Ramiojo vandenyno valstybių (AKR) tarptautinių sutarčių ir susitarimų bei Tarybos sprendimų dėl užjūrio šalių ir teritorijų asociacijos rezultatas. Komisija kartu su AKR šalimis valdo didžiausią išlaidų dalį. Tai ji atlieka į pagalbą pasitelkdama *EuropeAid* (žr. išorės pagalbos,

KAIP AUDITO RŪMAI ATLIEKA AUDITĄ?

Audito Rūmų ES finansinių ataskaitų auditas yra atliekamas laikantis tarptautinių audito standartų (TSA), kurie taikomi valdžios ir privačiame sektoriuose. Tačiau šiuo metu galiojantys tarptautiniai audito standartai ne visiškai tinka Audito Rūmų taikomam atitikties auditui. Audito Rūmai kartu su nacionalinėmis audito institucijomis aktyviai padeda standartų nustatymo įstaigoms (INTOSAI, IFAC)⁴ plėtoti tarptautinius standartus.

Siekdami pateikti patikinimą dėl to, ar mokėjimai atitinka teisinę ir reguliavimo sistemą, Audito Rūmai tuo pat metu panaudoja priežiūros ir kontrolės sistemų, padedančių aptikti ir ištaisyti teisėtumo ir tvarkingumo klaidas, analizės ir pačių operacijų (mokėjimų) imties patikrų rezultatus (žr. 2 langelį). Kai atlikus sistemų testus nustatoma, kad jos yra patikimos, Audito Rūmams reikia patikrinti mažiau operacijų, kad padarytų pagrįstą išvadą dėl jų teisėtumo ir tvarkingumo. Audito Rūmų išvadoms paremti naudojami ir kiti šaltiniai, pavyzdžiui, kitų auditorių darbas.

Audito Rūmai veiklos audito metu taiko įvairias audito metodikas, siekdami įvertinti valdymo ir priežiūros sistemas bei informaciją apie veikos efektyvumą pagal kriterijus, kurie nustatomi vadovaujantis teisės aktais ir patikimo finansų valdymo principais.

Rinkdamiesi, kurį veiklos auditą atlikti, Audito Rūmai siekia nustatyti, kurios audito temos gali turėti didelį poveikį siekiant galimų patobulinimų ES lėšų panaudojimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo atžvilgiais.

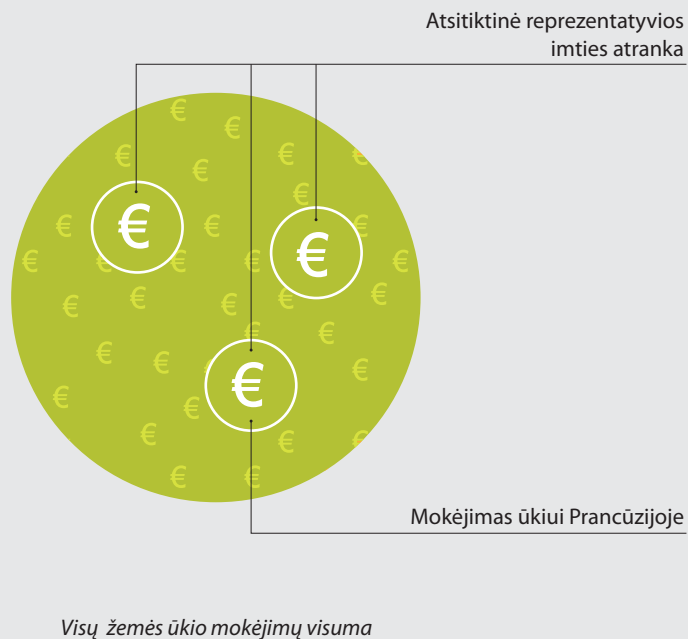
vystymo ir plėtros politikos sričių grupę) ir delegacijas paramą gaunančiose šalyse. Už EPF investicines priemones yra atsakingas tik Europos investicijų bankas (EIB). Jos nėra įtrauktos į Audito Rūmų audito įgaliojimus.

⁴ INTOSAI – Tarptautinė aukščiausiųjų audito institucijų organizacija. IFAC – Tarptautinė buhalterių federacija.

2 LANGELIS. AUDITO RŪMŲ ATLIEKAMI MOKĖJIMŲ IŠ ES BIUDŽETO AUDITAI VIETOJE

Audito Rūmai neturi tiek išteklių, kad galėtų išsamiai patikrinti visas iš ES biudžeto finansuojamas operacijas. Todėl DAS kontekste jie naudoja statistinius imčių sudarymo metodus, leidžiančius pasiekti visą populiaciją reprezentuojantį rezultatą. Tai reiškia, kad iš visų ES biudžeto sričių (pavyzdžiui, žemės ūkio) atsitiktinai atrinktų operacijų sudaroma reprezentatyvi imtis detaliam testavimui. Audito Rūmai ištiria šią operacijų grandinę iki pat galutinio paramos gavėjo, pavyzdžiui, Prancūzijos ūkininko. Tuomet Audito Rūmai atlieka patikras vietoje, pavyzdžiui, išmatuoja ūkyje dirbamos žemės plotą, kad patikrintų, ar paraiška atitinka tikrovę.

Statistinis Audito Rūmų imties pobūdis reiškia, kad rezultatus galima ekstrapoliuoti į visą tiriamąją populiaciją, t. y. į konkrečią pajamų ar išlaidų sritį, ir po to kartu su informacija, gauta vertinant sistemas, jie gali būti panaudoti bendrai audito išvadai pagrįsti. Kad nustatytų, kokio pobūdžio nuomonę reikia pareikšti, Audito Rūmai praktiškai sulygina savo atliktų statistinių imčių testų rezultatus su tuo, ką jie laiko priimtina riba, t. y. vadinama reikšmingumo riba.

VALDYMAS IR ORGANIZAVIMAS

EUROPOS AUDITO RŪMŲ STRUKTŪRA

Audito Rūmai veikia kaip kolegialus organas, susidedantis iš 27 narių – po vieną iš kiekvienos valstybės narės. Kolegija priima visas audito ataskaitas ir nuomones. Ji taip pat priima sprendimus, susijusius su Audito Rūmų organizavimu ir administravimu.

Audito Rūmai yra organizuoti į penkias audito grupes, prie kurių yra priskirti nariai. Kaip parodyta organizacijos schemoje (žr. 17 p.), yra keturios sektorinės grupės, apimančios įvairias biudžeto dalis (Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas – Struktūrinė, transporto, mokslinių tyrimų ir energetikos politikos – Išorės veiksmai – Pajamos, bankininkystė, administracinės išlaidos, Bendrijos institucijos ir įstaigos, vidaus politika).

Penktoji audito grupė (CEAD – koordinavimas, komunikacija, vertinimas, užtikrinimas ir plėtotė) yra atsakinga už „horizontaliuosius“ klausimus, pavyzdžiui, patikinimo pareiškimo koordinavimą, kokybės užtikrinimą, Audito Rūmų audito metodikos plėtotę bei informacijos apie Audito Rūmų darbą ir rezultatus skelbimą.

Kiekvienai grupei pirmininkauja seniūnas, kurį išrenka jos nariai iš savo tarpo dvejų metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta.

Administracinis komitetas, sudarytas iš audito grupėms atstovaujančių narių, rengia visus administracinius klausimus, teikiamus oficialiai patvirtinti Audito Rūmams.

NARIAI

Audito Rūmų narius, kuriuos siūlo atitinkamos valstybės narės, skiria Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu. Nariai skiriami šešerių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta. Eidami savo pareigas, jie turi būti visiškai nepriklausomi, o jų veikla – atitikti bendrą Europos Sąjungos interesą.

Kiekvienas narys, be to, kad dalyvauja kolegijos darbe, priima galutinius sprendimus dėl auditų ir nuomonių bei kitais strateginiais ir administraciniais klausimais, atsako už savo asmenines užduotis, pirmiausia už auditą. Patį audito darbą paprastai atlieka audito skyrių auditoriai, o jį koordinuoja atsakingas narys, padedamas savo asmeninio kabineto. Jis arba ji teikia ataskaitą grupės ir Audito Rūmų lygmenimis, o ataskaitą priėmus, – Europos Parlamentui, Tarybai ir kitoms susijusioms suinteresuotoms šalims.

2008 m. sausio 1 d. trys nauji nariai: Michel Cretin (Prancūzija), Harald Noack (Vokietija) ir Henri Grethen (Liuksemburgas), atėjo dirbti vietoje kadenciją baigusiu kolegų. Be to, keturiems nariams: (Hubert Weber (Austrija), Maarten B. Engwirda (Nyderlandai), David Bostock (Jungtinės Karalystė) ir Ioannis Sarmas (Graikija)), buvo pratęsti įgaliojimai dar vienai šešerių metų kadencijai.

PIRMININKAS

Europos Audito Rūmams vadovauja pirmininkas, kurį trejų metų kadencijai su galimybe ją pratęsti iš savo tarpo išrenka nariai. Jo arba jos vaidmuo – būti *primus inter pares* – pirmajam tarp lygių. Jis arba ji pirmininkauja Audito Rūmų posėdžiams, užtikrina, kad būtų įgyvendinti Audito Rūmų sprendimai ir kad institucija ir jos veikla būtų gerai administruojama.

Pirmininkas atstovauja Audito Rūmams palaikant jų išorės santykius, ypač su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija, kitomis ES institucijomis ir aukščiausiomis valstybių narių ir valstybių paramos gavėjų audito institucijomis.

2008 m. sausio 16 d. 10-uju Audito Rūmų pirmininku buvo išrinktas Portugalijos narys Vítor Manuel da Silva Caldeira.

GENERALINIS SEKRETORIUS

Generalinis sekretorius yra institucijos aukščiausios kategorijos personalo narys, kurį Audito Rūmai skiria 6 metų kadencijai su galimybe ją pratęsti. Jis arba ji atsako už Audito Rūmų personalo valdymą ir administravimą, įskaitant profesinį mokymą ir vertimo tarnybą, kurią sudaro po vieną kiekvienos oficialios kalbos, išskyrus airių, skyrių (22 kalbos). Generalinis sekretorius taip pat atsako už Audito Rūmų sekretoriata.

2008 m. spalio 31 d. ankstesnis generalinis sekretorius Michel Hervé baigė darbą Audito Rūmuose. 2008 m. spalio 9 d. generalinio sekretoriaus pareigas laikinai eiti paskirtas John Speed.

2009 m. kovo 10 d. Audito Rūmų generaliniu sekretoriumi buvo paskirtas Eduardo Ruiz García, kuris savo pareigas pradėjo eiti 2009 m. kovo 16 d.

AUDITO RŪMŲ PERSONALAS

Europos Audito Rūmų 2008 m. biudžete iš viso numatyti 858 paskirti etatai (2008 m. gruodžio 31 d.). Audito Rūmų audito srities darbuotojai atstovauja plačiam profesijų spektrui ir patirčiai, įgytai tiek valdžios, tiek privačiame sektoriuose, įskaitant apskaitą, finansų valdymą, vidaus ir išorės auditą, teisę ir ekonomiką. Kaip ir visose kitose ES institucijose, Audito Rūmuose dirba visų valstybių narių piliečiai, kuriems taikomi ES tarnybos nuostatai.

EUROPOS AUDITO RŪMAI 2009 M.

Pirmininkas

Vitor Manuel
da SILVA CALDEIRA (PT)

Hubert
WEBER (AT)

Maarten B.
ENGWIRDA (NL)

Máire
GEOGHEGAN-QUINN (IE)

David
BOSTOCK (UK)

Morten Louis
LEVYSOHN (DK)

Ioannis
SARMAS (EL)

Július
MOLNÁR (SK)

Vojko Anton
ANTONČIČ (SI)

Geza Zsolt
HALÁSZ (HU)

Jacek
UCZKIEWICZ (PL)

Josef
BONNICI (MT)

Irena
PETRUŠKEVIČIENĖ (LT)

Igors
LUDBORŽS (LV)

Jan
KINŠT (CZ)

Kersti
KALJULAIK (ET)

Kikis
KAZAMIAS (CY)

Massimo
VARI (IT)

Juan
RAMALLO MASSANET (ES)

Olavi
ALA-NISSILÄ (FI)

Lars
HEIKENSTEN (SE)

Karel
PINXTEN (BE)

Ovidiu
ISPIR (RO)

Nadejda
SANDOLOVA (BG)

Michel
CRETIN (FR)

Harald
NOACK (DE)

Henri
GRETHEN (LU)

PIRMININKO KABINETAS

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Pirmininkas

Audito Rūmų veiklos priežiūra

Ryšiai su Europos Bendrijų
institucijomis

Ryšiai su AAI ir tarptautinėmis
audito organizacijomis

Teisės reikalai

Vidaus auditas

ORGANIZACIJOS SCHEMA

I AUDITO GRUPĖ

GAMTOS IŠTEKLIŲ IŠSAUGOJIMAS
IR VALDYMAS

Gejza Zsolt HALÁSZ, seniūnas
Hubert WEBER
Július MOLNÁR
Kíkis KAZAMIAS
Olavi ALA-NISSILÄ
Michel CRETIN

EŽÜGF – finansinis auditas

EŽÜFKP – finansinis auditas

Veiklos rezultatai – A padalinys

Veiklos rezultatai – B padalinys

Veiklos rezultatai – C padalinys

Žuvininkystė, aplinka, sveikata

II AUDITO GRUPĖ

STRUKTŪRINĖ, TRANSPORTO, MOKSLINIŲ
TYRIMŲ IR ENERGETIKOS POLITIKOS

David BOSTOCK, seniūnas
Kersti KALJULAIID
Massimo VARI
Ovidiu ISPIR
Harald NOACK
Henri GRETHEN

Struktūrinė politika – finansinis auditas

Struktūrinė politika – veiklos auditas

Transportas, moksliniai tyrimai ir
energetika – finansinis auditas

Transportas, moksliniai tyrimai ir
energetika – veiklos auditas

III AUDITO GRUPĖ

IŠORĖS VEIKSMAI

Maarten B. ENGWIRDA, seniūnas
Máire GEOGHEGAN-QUINN
Jacek UCZKIEWICZ
Jan KINŠT
Karel PINXTEN

Bendradarbiavimas vystymosi labui
(bendrasis ES biudžetas)

Pasirengimo stojimui ir kaimynystės
politikos

Europos plėtros fondai (Afrikos, Karibų
baseino ir Ramiojo vandenyno šalys)

IV AUDITO GRUPĖ

PAJAMOS, BANKININKYSTĖ, ADMINISTRACINĖS
IŠLAIDOS, EUROPOS BENDRIJOS INSTITUCIJOS
IR ĮSTAIGOS, VIDAUS POLITIKA

Irena PETRUŠKEVIČIENĖ, seniūnė
Morten Louis LEVYSOHN
Ioannis SARMAS
Igoris LUDBORŽS
Juan RAMALLO MASSANET
Nadejda SANDOLOVA

Europos Sąjungos pajamos

Europos Sąjungos institucijų
administravimo išlaidos

Europos Sąjungos vidaus politika

Paskolų gavimas, teikimas ir bankininkystė

Europos bendrijos agentūros ir kitos
decentralizuotos įstaigos

CEAD GRUPĖ

KOORDINAVIMAS, KOMUNIKACIJA,
VERTINIMAS, UŽTIKRINIMAS IR PLĖTOTĖ

Josef BONNICI
už DAS atsakingas Audito Rūmų narys, seniūnas
Vojko Anton ANTONČIČ
už audito metodiką ir kokybės kontrolę
atsakingas narys
Lars HEIKENSTEN
už komunikaciją atsakingas narys
Olavi ALA-NISSILÄ (I audito grupė)
Kersti KALJULAIID (II audito grupė)
Jacek UCZKIEWICZ (III audito grupė)
Morten Louis LEVYSOHN (IV audito grupė)

Audito metodika ir pagalba

Kokybės kontrolė

Komunikacija ir ataskaitos

Audito priežiūra bei pagalba atliekant
finansinį ir (arba) atitikties auditą

Finansinių ataskaitų ir pareigūnų
pareiškimų patikimumas

GENERALINIS SEKRETORIATAS

Eduardo RUIZ GARCÍA
Generalinis sekretorius

Žmogiškieji ištekliai

Informacinės technologijos

Telekomunikacijos

Finansai ir administracija

Vertimas

AUDITO ATASKAITŲ IR NUOMONIŲ APŽVALGA⁵

2007 FINANSINIŲ METŲ METINĖS ATASKAITOS

METINĖ ES BIUDŽETO ĮVYKDYMO ATASKAITA

Iš esmės finansinėse ataskaitose visais reikšmingais aspektais yra teisingai pateikti ES finansinė būklė ir rezultatai. Ankstesnių metų metinėje ataskaitoje dėl 2006 m. finansinių ataskaitų patikimumo pateiktos išlygos, atlikus patobulinimus, 2007 m. nebetaikomos.

Audito Rūmai pateikia besąlyginę (teigiamą) nuomonę dėl kai kurių sričių teisėtumo ir tvarkingumo, visų pirma Europos Sąjungos administracinių išlaidų. Tačiau didžiąją išlaidų daliai Audito Rūmai negali pateikti teigiamos nuomonės. Nors didžioji Audito Rūmų patikrintų mokėjimų dalis buvo atlikta pagal taisykles, Audito Rūmai ir toliau mano, kad galutiniams paramos gavėjams, pavyzdžiui, ūkininkams ir ES lėšomis finansuojamų projektų teikėjams atliktuose mokėjimuose klaidų lygis yra per didelis. Audito Rūmai įvertina, kad šiose politikos sričių grupėse, klaidų lygis sudaro nuo 2 iki 5 %, išskyrus sanglaudos politiką, kurios atveju jis siekia ne mažiau kaip 11 %. Nustatytas klaidų lygis kai kuriose išlaidų srityse, visų pirma tose, kurios pirmiau apėmė „vidaus politikos“ ir „išorės veiksmų“ išlaidų kategorijas sumažėjo, tačiau nepakankamai, kad turėtų įtakos bendrai nuomonei.

Tokie rezultatai nereiškia, kad šie neatitikties atvejai atsirado dėl sukčiavimo, ar kad didžioji operacijų dalis šiose srityse yra neteisėta ir (arba) netvarkinga.

ATSKIRŲ SRIČIŲ BŪKLĖ

Audito Rūmų reprezentatyvių operacijų imčių testų rezultatai parodė, kad nedaug klaidų buvo padaryta trijose srityse: administracinių ir kitų išlaidų, ekonomikos ir finansinių reikalų bei pajamų.

Didžiausioje Europos Sąjungos išlaidų – žemės ūkio ir gamtos išteklių – srityje bendras nustatytas klaidų lygis vis dar yra reikšmingas. Kaimo politikos, dažnai turinčios sudėtingas taisykles, srityje klaidų lygis yra neproporcingai didelis. Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) išlaidų srityje Audito Rūmų nustatytas klaidų lygis yra truputį žemiau 2 % reikšmingumo ribos.

Kaip ir ankstesniais metais, sanglaudos politika, sudaranti daugiau nei trečdalį biudžeto, yra daugiausiai klaidų turinti sritis. Remiantis Audito Rūmų imties įvertinimu, ne mažiau kaip 11 % kompensuotų sumų neturėjo būti kompensuota.

⁵ Šio skirsnio tikslas – ne tiek pateikti Audito Rūmų ataskaitų ir nuomonių santrauką, kiek su jomis supažindinti. Geriau su išsamiais Audito Rūmų priimtais dokumentais skaitytojai gali susipažinti Audito Rūmų interneto svetainėje (www.eca.europa.eu).

TOLESNĖ PAŽANGA: PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS GERINIMAS

Didelis klaidų lygis tam tikrose srityse, pavyzdžiui, sanglaudos srityje, iš dalies atsirado dėl būdingos rizikos, susijusios su tuo, kad daug paramos gavėjų ES lėšų prašo pagal sudėtingas taisykles ir teisės aktus. Šią problemą dar labiau paaštrina sistemų koncepcijos ir veikimo trūkumai.

Didžioji ES finansuojamų programų dalis turi nuostatas, pagal kurias taikomi taisomieji veiksmai, skirti ilgainiui ištaisyti nustatytas klaidas. Tačiau trūksta informacijos apie šių veiksmų poveikį. Todėl negalima padaryti išvados, ar jie yra veiksmingi mažinant neteisėtų ir (arba) netvarkingų išlaidų lygį.

Nuo 2000 m. Komisija vykdo reformos programą, kuria siekia patobulinti ES biudžeto valdymą, taip pat šiuo tikslu patvirtino 2006 m. veiksmų planą. 2007 m. pabaigoje Komisija buvo įvykdžiusi du trečdalius veiksmų plano sudedamųjų dalių. Tačiau šiuo metu dar yra per anksti vertinti šių priemonių poveikį.

Aukšto lygio kontrolės, t. y. Komisijos atliekamos valstybių narių patikrų priežiūros, pagerėjimas negali kompensuoti netinkamos žemesnio lygio kontrolės, t. y. patikrų vietoje. Vis dėlto pastarųjų skaičiaus padidėjimo naudą reikėtų lyginti su jų sąnaudomis. Audito Rūmai rekomenduoja, kad Europos Sąjungos politinės institucijos nustatytų, koks galėtų būti pakankamas klaidų rizikos lygis.

Siekiant sumažinti klaidų lygį ES mokėjimuose, Audito Rūmai rekomenduoja supaprastinti taisykles ir teisės aktus, modernizuoti vidaus kontrolės sistemą bei geriau vykdyti priežiūrą ir rengti ataskaitas.

3 LANGELIS. OPERACIJŲ TEISĖTUMO IR TVARKINGUMO APIBENDRINIMAS PAGAL IŠLAIDŲ SRITIS

Lentelėje apibendrintas visų priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas, kaip jis suformuluotas atitinkamuose 2007 m. metinės ataskaitos skyriuose, ir pateikti bendri Audito Rūmų atliktų operacijų reprezentatyvių imčių testų rezultatai. Sistemos klasifi-

kuojamos kaip „iš dalies patenkinamos“, kai nustatoma, kad kai kurios kontrolės priemonės veikia adekvačiai, o kitos ne. Taigi atsižvelgiant į visumą jos gali neužkirsti kelio klaidoms operacijose iki priimtino lygio.

Specialieji 2007 m. metinės ataskaitos įvertinimai	Sistemų įvertinimas	Klaidų lygio skalė
Sanglauda: 42 milijardai eurų	●	●
Žemės ūkis ir gamtos išteklių: 51 milijardas eurų	●	●
Išorės pagalba, vystymas ir plėtra: 6 milijardai eurų	●	●
Moksliniai tyrimai, energetika ir transportas: 4,5 milijardo eurų	●	●
Švietimas ir pilietybė: 1,5 milijardo eurų	●	●
Administracinės ir kitos išlaidos: 8 milijardai eurų	●	●
Ekonomikos ir finansų reikalai: 0,5 milijardo eurų	●	●
Pajamos	●	●

Priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas	● Patenkinama	● Iš dalies patenkinama	● Nepatenkinama
Klaidų lygio (KL) skalė	● KL < 2 % (neviršija reikšmingumo ribos)	● 2 % < KL < 5 %	● KL > 5 %

2007 M. AUDITO NUOMONĖ – EPF

Iš esmės Europos plėtros fondų (EPF) metinėse finansinėse ataskaitose visais reikšmingais aspektais yra teisingai pateikti EPF finansinė būklė ir rezultatai. Audito Rūmų nuomonė dėl EPF operacijų teisėtumo ir tvarkingumo mokėjimų srityje yra sąlyginė.

SPECIALIOSIOS METINĖS ATASKAITOS

2008 m. Audito Rūmai taip pat priėmė 28 specialiąsias metines ataskaitas, susijusias su Europos Sąjungos agentūromis ir kitomis decentralizuotomis įstaigomis.

4 LANGELIS. AUDITO RŪMŲ AUDITO NUOMONIŲ INTERPRETAVIMAS

Auditoriai gali pateikti šias nuomones:

- **besąlyginę** (teigiamą) **nuomonę**, kai nustatoma, kad finansinės ataskaitos yra patikimos arba operacijos, t. y. mokėjimai, yra teisėtos ir tvarkingos visais reikšmingais aspektais;
- **neigiamą nuomonę**, kai nustatoma, kad klaidų lygis operacijose yra reikšmingas ir jos yra dažnos arba finansinės ataskaitos yra nepatikimos;
- **atsisakymą pateikti nuomonę**, kai jie negali gauti pakankamų ir tinkamų audito įrodymų, kuriais pagrįstų savo nuomonę, o galimas poveikis yra reikšmingas ir platus;
- **sąlyginę nuomonę**, kai besąlyginė nuomonė negali būti pateikta, bet nesutarimo ar apimtios apribojimo poveikis nėra tiek reikšmingas ar platus, kad taptų pagrindu neigiamai nuomonei ar atsisakymui pateikti nuomonę.

2008 M. PASKELBTOS SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

2008 m. Audito Rūmai iš viso paskelbė dvylika specialiųjų ataskaitų. Kad ataskaitos būtų lengviau skaitomos ir patogesnės, Audito Rūmai nusprendė specialiąsias ataskaitas skelbti nauju formatu ir jas pateikti Audito Rūmų interneto svetainėje (www.eca.europa.eu), apie jų paskelbimą pranešant Oficialiajame leidinyje. Kaip ir ankstesniais metais, ataskaitose buvo nagrinėjami finansų valdymo klausimai daugelyje sričių – pradedant Europos Sąjungos solidarumo fondo veiksmingumu (Specialioji ataskaita Nr. 3/2008) ir baigiant ES parama grūdų viešojo saugojimo operacijoms (Specialioji ataskaita Nr. 11/2008).

Audito Rūmų darbas padeda atskleisti daug įvairių problemų, turinčių skirtingas pasekmes, ir leidžia suformuluoti rekomendacijas, skirtas finansų valdymo, efektyvumo ir rezultatyvumo gerinimui.

Veiklos auditus Audito Rūmai renka ir rengia savo nuožiūra, remdamiesi tokiais kriterijais kaip rizikos analizė, tobulinimo galimybė ir viešasis interesas. Dėl sudėtingo ir detalaus pobūdžio jie paprastai trunka ilgiau kaip vienerius metus.

2008 m. Audito Rūmų paskelbtose specialiosiose ataskaitose buvo aptartos šios politikos sritys:

Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas

- Ar procesas, pasibaigęs nacionalinių pieno kvotų 2004 m. į ES įstojusioms valstybėms narėms nustatymu, leido įdiegti veiksmingas ir savalaikes administracines ir kontrolės sistemas tam, kad būtų sukurta patikima ES schemos taikymo struktūra (Specialioji ataskaita Nr. 4/2008).
- Ar pagal naują BŽŪP (bendrą žemės ūkio politiką) vykdomos kompleksinio paramos susiejimo politikos, nustatančios tam tikras taisykles aplinkos apsaugos, maisto saugos, gyvūnų ir augalų sveikatos bei gyvūnų gerovės srityse, nustatyti tikslai buvo konkretūs, išmatuojami, svarbūs bei realistiški ir ar jie lėmė ūkininkavimo praktikos pokyčius (Specialioji ataskaita Nr. 8/2008).
- Ar ES parama viešajam grūdų saugojimui, skirta stabilizuoti susijusias rinkas ir užtikrinti tinkamą žemės ūkio bendruomenės gyvenimo lygį, buvo teikiama ekonomišku būdu (Specialioji ataskaita Nr. 11/2008).

Struktūrinė politika, transportas, moksliniai tyrimai ir energetika

- Ar Komisijos pasirengimas finansuoti didelės apimties Bendrijos projektus buvo adekvatus ir ar didelės apimties projektų *ex post* įvertinimo rezultatai yra naudingi priimant sprendimus ateityje (Specialioji ataskaita Nr. 1/2008).
- Ar buvo pasiekti Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) tikslai teikti greitą, veiksmingą ir lankstų atsaką nuo stichinių nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms (Specialioji ataskaita Nr. 3/2008).
- Ar Komisija tinkamai planavo, prižiūrėjo ir įvertino PEE programą (Pažangios energetikos Europai programą, skirtą skatinti energijos vartojimo efektyvumą, naudojimąsi atsinaujinančiais energijos ištekliais ir energijos šaltinių įvairinimą) ir ar programą administruojanti vykdomoji agentūra turėjo teigiamą įtaką programos valdymui (Specialioji ataskaita Nr. 7/2008).
- Ar ISPA (struktūrinės pasirengimo stojimui politikos instrumentas – vienas iš instrumentų, skirtų padėti Vidurio ir Rytų Europos šalims kandidatėms 2000–2006 m. rengtis narystei) buvo tinkamai parengtas ir naudojamas vadovaujantis nuoseklia strategija. Audito Rūmai taip pat įvertino, ar ISPA projektai buvo įgyvendinti pagal planą, ar padėjo šalims naudoti gavėjoms laikytis ES aplinkosaugos direktyvų reikalavimų ir ar prisidėjo gerinant transeuropinį transporto tinklą (Specialioji ataskaita Nr. 12/2008).

Išorės veiksmai

- Ar Komisija tinkamai išsiaiškino nuo cunamio ir Mičo uragano nukentėjusių asmenų reabilitacijos poreikius bei pagalba buvo įgyvendinta laiku ir efektyviai (Specialioji ataskaita Nr. 6/2008).
- Ar ES parama naujoms tiesioginėms ES kaimynėms (Baltarusijai, Moldavijai ir Ukrainai) po 2004 ir 2007 m. plėtros pagerino jų gebėjimus sienų kontrolės, migracijos ir prieglobsčio politikos valdymo, kovos su organizuotu nusikalstamumu, teismų sistemos ir gero valdymo srityse. Audito Rūmai taip pat įvertino galimo rezultatų trūkumo priežastis bei kaip Komisija mokėsi iš klaidų, atsižvelgdama į įgytą patirtį teikiant nuolatinę pagalbą šioje srityje (Specialioji ataskaita Nr. 9/2008).
- Ar buvo veiksminga ES pagalba gerinant sveikatos paslaugas Subsacharinėje Afrikoje (atsižvelgiant į EB įsipareigojimus mažinti skurdą ir tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT)). Audito Rūmai įvertino, ar sveikatos sektoriui skirti finansiniai ir žmogiškieji išteklių atitiko EB politikos įsipareigojimus, ar Komisija paspartino šios pagalbos teikimą ir ar ji efektyviai panaudojo įvairias priemones paremdama sveikatos sektorių (Specialioji ataskaita Nr. 10/2008).

Pajamos, bankininkystė, administracinės išlaidos, Bendrijų institucijos ir įstaigos ir vidaus politika

- Ar privalomosios tarifinės informacijos valdymas, kuris skatina vienodą muitų politikos taikymą ir užtikrina teisingą muitų surinkimą, buvo veiksmingas (adekvatus ir atitinkantis teisinės nuostatas) (Specialioji ataskaita Nr. 2/2008).
- Ar ES „reguliavimo agentūros“ sugebėjo įgyvendinti didžiąsias ES administracines ir finansų reformas, kuriomis siekiama valdymą orientuoti į rezultatus. Audito Rūmai nagrinėjo, ar agentūros tinkamai planavo savo veiklą, taikė patikimas savo veiklos priežiūros priemones ir teikė tinkamas savo veiklos ataskaitas ir rezultatų įvertinimus (Specialioji ataskaita Nr. 5/2008).

2008 M. PASKELBTOS SPECIALIOSIOS ATASKAITOS⁶

- 1/2008 1994–1999 ir 2000–2006 m. programavimo laikotarpių didelės apimties investicinių projektų išankstinio svarstymo ir įvertinimo procesas (OL C 81, 2008 4 1)
- 2/2008 Privaloma tarifinė informacija (PTI) (OL C 103, 2008 4 24)
- 3/2008 ES solidarumo fondas: kaip greitai, veiksmingai ir lanksčiai yra reaguojama? (OL C 153, 2008 6 18)
- 4/2008 Pieno kvotų diegimas 2004 m. gegužės 1 d. į Europos Sąjungą įstojusiose valstybėse narėse (OL C 185, 2008 7 22)
- 5/2008 Europos Sąjungos agentūros: siekiant rezultatų
- 6/2008 Europos Komisijos reabilitacijos pagalba, skirta po cunamio ir Mičo uragano
- 7/2008 Pažangioji energetika 2003–2006 m.
- 8/2008 Ar kompleksinis paramos susiejimas yra veiksminga politika?
- 9/2008 Baltarusijai, Moldavijai ir Ukrainai teikiamos ES paramos veiksmingumas laisvės, saugumo ir teisingumo srityje
- 10/2008 EB vystymosi pagalba sveikatos paslaugoms Subsacharinėje Afrikoje
- 11/2008 Grūdų viešojo saugojimo operacijoms skiriamos Europos Sąjungos paramos valdymas
- 12/2008 Struktūrinės pasirengimo stojimui politikos instrumentas (ISPA) 2000–2006 m.

⁶ Specialiąsias ataskaitas galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje arba užpildžius *EU Bookshop* elektroninę užsakymo formą.

2008 M. PASKELBTOS NUOMONĖS

Audito Rūmai taip pat prisideda prie ES finansų valdymo gerinimo teikdami nuomones dėl su finansų valdymu susijusių pasiūlymų. Šios nuomonės yra privalomos kaip sudėtinė finansinių teisės aktų priėmimo proceso dalis⁷ arba gali būti teikiamos bet kurios ES institucijos prašymu⁸. Audito Rūmai taip pat gali parengti nuomonę savo iniciatyva.

Audito Rūmų nuomonės apima klausimus, susijusius su konkrečiomis ES išlaidų sritimis, kaip antai dėl Europos aviacijos saugos agentūros finansinio reglamento pakeitimo (Nuomonė Nr. 1/2008) ar dėl klausimų, susijusių su ES pajamomis, pavyzdžiui, Bendrijų nuosavų išteklių sistemos reglamento pakeitimo (Nuomonė Nr. 2/2008).

Nuomonės yra paremtos Audito Rūmų kompetencija, įgyta per daugelį auditavimo ES finansų valdymo srityje metų; kai kuriais atvejais pateikiamos nuorodos į konkrečius auditus arba nuomones. Pavyzdžiui, nuomonėje dėl Europos ITER (tarptautinio termobranduolinio eksperimentinio reaktoriaus) bendrosios įmonės naujo finansinio reglamento Audito Rūmai pateikia nuorodą į 2006 m. metinę ataskaitą, kurioje jie jau atkreipė dėmesį į didelę mokėjimų, susijusių su mokslinių tyrimų srities dotacijomis, teisėtumo ir tvarkingumo riziką.

⁷ EB sutarties 279 straipsnis.

⁸ EB sutarties 248 straipsnio 4 dalis.

2008 M. PRIIMTOS NUOMONĖS⁹

- Nuomonė Nr. 1/2008** dėl Europos aviacijos saugos agentūros Administracinės valdybos sprendimo, iš dalies keičiančio Agentūros finansinį reglamentą, pasiūlymo
- Nuomonė Nr. 2/2008** dėl Tarybos reglamento, iš dalies pakeičiančio Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantį Sprendimą 2000/597/EB, Euratomas, dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos, pasiūlymo (OL C 192, 2008 7 29)
- Nuomonė Nr. 3/2008** dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (Euratomas, EAPB, EEB) Nr. 549/69, nustatantį Europos Bendrijų pareigūnų ir kitų tarnautojų kategorijas, kurioms taikomos Bendrijų protokolo dėl privilegijų ir imunitetų 12 straipsnio, 13 straipsnio antrosios pastraipos ir 14 straipsnio nuostatos, pasiūlymo (OL C 199, 2008 8 5)
- Nuomonė Nr. 4/2008** dėl Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo (branduolių sintezė energijai) bendrosios įmonės finansinio reglamento
- Nuomonė Nr. 5/2008** dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas, pasiūlymo (OL C 8, 2009 1 13)

⁹ Kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgdami į visuotinį interesą ir konfidencialumą, Audito Rūmai sprendžia, ar tikslinga skelbti jų nuomones viešai. Audito Rūmų nuomonių didžioji dalis buvo paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jas galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje.

PRIEŽIŪRA IR POVEIKIS

Viešasis auditas yra pagrindinis veiksnys užtikrinant atskaitomybę ir skatinant viešą svarstymą. Jis vaidina svarbų vaidmenį užtikrinant efektyvų šiuolaikinių demokratijų veikimą. Audito veikla leidžia galutinėms suinteresuotosioms šalims, šiuo atveju Europos piliečiams, žinoti, ar jų pinigai yra panaudojami teisingai ir naudingai.

Audito Rūmai savo auditų informaciją pateikia tiesiogiai atitinkamų institucijų sprendimų priėmėjams – europiniame kontekste pirmiausia Komisijai, Parlamentui, Tarybai ir valstybėms narėms. Atsižvelgdami į šią informaciją, pastarieji gali imtis veiksmų nurodydami Audito Rūmų audito išvadas arba jų nenurodydami.

Nors pagrindinį poveikį Audito Rūmai daro savo skelbiamomis ataskaitomis ir nuomonėmis, poveikis taip pat daromas audito proceso metu. Antai visų auditų atveju yra pateikiami išsamūs audito metu nustatyti faktai: jie siunčiami audituojamam subjektui, kad šis patvirtintų Audito Rūmų pastabų tikrumą. Be to, galutinis ataskaitos tekstas teikiamas „ataskaitos aptarimo procedūrai“. Audituojamo subjekto – tai dažniausiai Komisija – atsakymai skelbiami kartu su ataskaitomis. Daugelyje šių atsakymų audituojamas subjektas pripažįsta egzistuojant Audito Rūmų nustatytas problemas ir išdėsto kokias priemones jis numato joms išspręsti.

Audito darbą užbaigus ir ataskaitą paskelbus, ją analizuoja ir naudoja politinę biudžeto panaudojimo kontrolę vykdančios Parlamento ir Taryba. Audito Rūmų ataskaitomis grindžiamos Tarybos rekomendacijos ir Parlamento sprendimas kasmet tvirtinant biudžeto įvykdymą.

Audito Rūmų darbo poveikio pavyzdys galėtų būti Komisijos vykdyti veiksmai, atsižvelgiant į 2006 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo rezoliuciją (poveikis daugiausia atspindėjo 2008 m.):

- **Žemės ūkio išlaidų srityje:** sertifikavimo įstaigų naujų gairių, kurios taikomos nuo 2007 m., patvirtinimas.
- **Sanglaudos srityje:** taisyklių ir tinkamumo finansuoti kriterijų paprastinimas 2007–2013 m. (nustatyta norma pastovioms sąnaudoms, tinkamumo finansuoti taisyklių patvirtinimas nacionaliniu lygmeniu ir t. t.).
- **Išorės veiksmų srityje:** naujų jungtinių (EB–JT) matomumo gairių patvirtinimas 2008 m., parengiant bendras patikrų technines užduotis; Komisijos atliktas bendros projektų informacinės sistemos funkcijų pagerinimas, standartinių techninių užduočių, skirtų išlaidų patikroms, susijusioms su dotacijomis ir mokamų paslaugų sutartimis išorės veiksmų išlaidų srityje, projektus įgyvendinančių organizacijų lygmeniu, patvirtinimas.
- **Vidaus politikos srityje:** informacijos, kurią naudos gavėjai gali gauti konkrečioje interneto svetainėje (CORDIS), tobulinimas; 2007–2013 m. audito strategijos patvirtinimas (Komisijos), siekiant ištaisyti klaidas, kurios nebuvo aptiktos dokumentų peržiūrų metu; tinkamumo finansuoti išlaidas paprastinimas (personalo ir netiesioginės išlaidos).

Šaltinis: Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl tolesnių priemonių, susijusių su 2006 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo sprendimais.

Tai pailiustruoja 2007 m. biudžeto įvykdymo procedūros pavyzdys, kai Europos Parlamentas Komisiją ir valstybes nares paragino imtis priemonių patikslinti ir supaprastinti teisės aktus tam, kad sumažėtų klaidų rizika, būtų racionaliau naudojamos kontrolės priemonės ir mažėtų sąnaudos tiek pasidalijamojo

valdymo srityje, kaip antai žemės ūkio ir sanglaudos išlaidų atveju, tiek tiesioginio valdymo išlaidų srityje, kaip antai mokslinių tyrimų arba kultūros ir švietimo atvejais.

Atliekant biudžeto įvykdymo tvirtinimo procedūrą yra atsižvelgiama ir į specialiąsias ataskaitas. Tačiau, kadangi šios ataskaitos yra skelbiamos ištikus metus, jos paprastai pristatomos ir apsvaustomos Parlamento ir Tarybos posėdžiuose ankstyvesnėje stadijoje.

Audito ataskaitų poveikį gali sustiprinti žiniasklaida, patraukdama platesnę dėmesį ir skatindama svarstymą. Paprastai žiniasklaida plačiai nušviečia Audito Rūmų metinę ataskaitą, tačiau gyvą spaudos dėmesį patraukė ir kelios specialiosios ataskaitos.

Vienas iš pavyzdžių buvo kompleksinio paramos susiejimo ataskaita (Specialioji ataskaita Nr. 8/2008), kuri buvo paskelbta tvirtinant bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) būklės patikrinimą. Dėl kompleksinio paramos susiejimo svarbos, jo pagrindinio vaidmens bendroje žemės ūkio politikoje bei paskelbimo laiko ją plačiai nušvietė įvairios žiniasklaidos priemonės: televizija, laikraščiai, specializuota spauda, interneto leidiniai (spauda, žemės ūkio organizacijos, Europos Parlamento narių svetainės, interneto tinklaraščiai ir t. t.). Pažymėtina, kad ji buvo intensyviai svarstoma Europos Parlamente, kuris beveik visas Audito Rūmų rekomendacijas įtraukė į savo biudžeto įvykdymo ataskaitos projektą.

Informacija apie tolesnius veiksmus, atsižvelgiant į ankstesnes Audito Rūmų pastabas, pateikta atitinkamuose Audito Rūmų metinės ataskaitos skyriuose. Dažniausiai besikartojanti pastaba paskutinėje metinėje ataskaitoje (2007 m.) yra ta, kad nors buvo imtasi tam tikrų veiksmų, vis dėlto anksčiau nustatyti trūkumai vis dar lieka, kad ir iš dalies, bet neišspręsti.

Audito Rūmai šiuo metu plėtoja savo darbo poveikio – tiek audito, tiek nuomonių – analizę ilgesniais laikotarpiais. Pavyzdžiui, kaip savo auditų poveikio įvertinimo pagrindą Audito Rūmai naudoja Komisijos duomenų bazės informaciją apie jos tolesnius veiksmus, atsižvelgiant į ankstesnes audito rekomendacijas. Šio įvertinimo pagrindu gali būti nuspręsta atlikti audito darbą, apimantį kelias detalias audito užduotis, kurių metu gali būti nustatyti kiti faktai ir teikiamos rekomendacijos. Jos gali būti pateiktos kitoje su audito sritimi susijusioje specialiojoje ataskaitoje arba ataskaitoje dėl tolesnių veiksmų, atsižvelgiant į su finansų valdymu ir jų poveikiu susijusias rekomendacijas.

AUDITO RŪMŲ POŽIŪRIS

TOLERUOTINOS KLAIDŲ RIZIKOS SĄVOKA

Bendrijos vidaus kontrolės sistemos vystymo kontekste Audito Rūmai savo Nuomonėje Nr. 2/2004 nurodė, kad pačios Europos Sąjungos politinės institucijos turi priimti sprendimą dėl rizikos lygio, kurį jos mano esant priimtina tvirtinant ES išlaidų politiką.

Audito Rūmai pasiūlė, kad Taryba ir Parlamentas turėtų susitarti dėl kontrolės priemonių sąnaudų ir naudos suderinimo, kitaip tariant, dėl toleruotinos su išlaidomis susijusių likutinių klaidų rizikos. Kontrolės priemonių sąnaudos turi būti proporcingos jų duodamai ekonominei ir politinei naudai.

Po šios nuomonės paskelbimo Taryba ir Europos Parlamentas savo biudžeto įvykdymo patvirtinimo rezoliucijose nurodė, kad jie pageidauja toliau nagrinėti šį klausimą ir pasiekti bendrą toleruotinos rizikos lygio supratimą. 2008 m. pabaigoje Komisija paskelbė komunikatą „Siekiant bendro toleruotinos klaidų rizikos sąvokos supratimo“. Audito Rūmai palankiai įvertino šį komunikatą ir Komisijai pateikė atsakymą, kuriame nurodė kai kuriuos apribojimus ir pagrindinius aspektus, kurie turėtų būti apgalvoti šį klausimą plėtojant ateityje.

Savo komunikate Komisija pažymėjo, kad priimant bet kurį sprendimą dėl toleruotinos klaidų rizikos turi būti be kita ko atsižvelgiama į tolesnio paprastinimo galimybę. Audito Rūmai taip pat pabrėžia tolesnio paprastinimo svarbą ir naudą bei jo galimą poveikį klaidų ir (arba) pažeidimų mažėjimui.

„Toleruotinos klaidų rizikos“ sąvoką reikia aiškiai skirti nuo „reikšmingumo ribos“ sąvokos, taip, kaip ją apibrėžė ir taiko Audito Rūmai, kuri ir toliau turi būti išorės auditoriaus atsakomybė¹⁰.

Audito Rūmai mano, kad išlaidų programų sąnaudų ir naudos analizė galėtų ne tik suteikti informacijos aptariant „toleruotiną riziką“, bet ir peržiūrint priežiūros tvarką ir susijusių programų valdymo struktūrą. Šiame kontekste deramas klausimas būtų ne tas, ar egzistuoja „toleruotina klaidų rizika“, bet, ar klaidų rizika yra tokia didelė, kad konkreti svarstoma schema arba programa turėtų būti nutraukta arba iš esmės pakeista. Iš tikrųjų „toleruotinos rizikos“ sąvokai turėtų būti skirtas ypatingas dėmesys ir rengiant išlaidų (ir pajamų) schemas arba programas.

Būtų naudinga, jei priimant išlaidų programas taip pat būtų pateikiama pakankamai informacijos apie su šiomis programomis susijusios rizikos rūšis ir numatytų kontrolės priemonių, skirtų rizikai iki toleruotino lygio sumažinti, sąnaudas. Tokiu būdu sprendimai būtų priimami remiantis išsamesne informacija ir aiškiai atsižvelgiant į susijusias rizikos rūšis ir sąnaudas. Biudžeto peržiūros procedūra galėtų būti gera proga apsvarstyti šią temą, kaip Audito Rūmai yra pasiūlę savo atsakyme į Komisijos komunikatą „Pertvarkykime biudžetą ir pakeiskime Europą“¹¹.

¹⁰ „Reikšmingumo“ sąvoka yra apibrėžta Tarptautiniuose audito standartuose – TSA 320: „Informacija yra reikšminga, jei jos nepateikimas arba klaidingas pateikimas gali turėti įtakos jos vartotojų priimamiems ekonominiams sprendimams, kurie daromi remiantis finansinėmis ataskaitomis. Reikšmingumas priklauso nuo straipsnio arba klaidos dydžio, kuris kiekvienu konkrečiu informacijos nepateikimo arba klaidingo pateikimo atveju nustatomas atskirai. Taigi, reikšmingumas yra labiau atskaitos taškas arba riba, nuo kurios informacija tampa naudinga, negu tam tikras kokybės požymis, apibūdinantis informaciją.“

¹¹ Žr. 2008 m. balandžio mėn. Europos Audito Rūmų atsakymą į Komisijos komunikatą „Pertvarkykime biudžetą ir pakeiskime Europą“.

AUDITO RŪMŲ DARBAS 2008 METAIS IR VĒLIAU

Kiekvienais metais Audito Rūmai numato ateinančių metų darbus savo darbo programoje, kurią jie pristato Europos Parlamento biudžeto kontrolės komitetui ir viešai paskelbia Audito Rūmų interneto svetainėje. Darbo programa leidžia suinteresuotosioms šalims sužinoti apie atliekamus ir naujus auditus bei numatomas rengti ataskaitas. Audito Rūmai prižiūri, kaip vykdoma darbo programa, kad galėtų pagerinti darbą ateinančiais metais.

2008 m. priimtų specialiųjų ataskaitų ir nuomonių skaičius buvo panašus kaip ir ankstesniais metais. Metinė ataskaita dėl bendrojo biudžeto ir Europos plėtros fondų buvo paskelbta kaip planuota.

Galutiniai rezultatai	2004	2005	2006	2007	2008
Specialiųjų ataskaitų skaičius	10	6	11	9	12
Metinės ataskaitos (įskaitant EPF)	1	1	1	1	1
Specialiosios metinės ataskaitos	23	20	23	29	28
Nuomonės	2	11	8	9	5

AUDITO STRATEGIJA

Audito strategija yra pagrįsta Audito Rūmų strateginiais tikslais.

STRATEGINIAI TIKSLAI			
Profesionalumas	Našumas	Suinteresuotosios šalys	Mokytis ir tobulėti
Laikytis griežtos metodikos ir tinkamos audito strategijos, gerinti viešo audito praktiką, ES lėšų atžvilgiu taikyti bendrus audito standartus ir audito kriterijus, bendradarbiauti su ES aukščiausiomis audito institucijomis, užtikrinti rezultatyvią Bendrijos kontrolės sistemą	Pasirinkti tinkamas audito temas, laikytis terminų, užtikrinti ataskaitų aiškumą ir skaitomumą, atlikti kokybiškus veiklos auditus, siekti didesnio ataskaitų poveikio	Artimiau bendrauti su audituojamais subjektais skatinant geresnį audito proceso supratimą bei siekti, kad būtų geriau atsižvelgiama į audito rezultatus Plėtoti ryšius su Europos Parlamentu ir Taryba kaip su biudžeto įvykdymą tvirtinančiomis institucijomis Palaikyti veiksmingą ryšį su ES piliečiais	Mokytis iš kolegialių peržiūrų siekiant stiprinti ir tobulinti organizaciją, metodus, procesus ir našumą, taip pat siekti maksimalaus efektyvumo Vykdėti veiksmingą ir dinamišką žmogiškųjų išteklių politiką Rengti aukštos kokybės profesinio mokymo kursus plėtoti infrastruktūrą Diegti IT strategijas

2009–2012 m. AUDITO STRATEGIJOS TIKSLAI

Kiek įmanoma padidinti Audito Rūmų auditų bendrą **poveikį**
Didinti efektyvumą geriausiai panaudojant išteklius

Audito Rūmai atlieka auditus ir rengia ataskaitas, skirtus gerinti ES finansų valdymą ir sergėti Europos Sąjungos finansinius interesus jos piliečių vardu. Pagrindiniai elementai, į kuriuos atsižvelgiama formuojant Audito Rūmų operacijoms taikomą strategiją, yra šie:

Siekdami įgyvendinti savo misiją ir viziją, 2008 m. Audito Rūmai parengė 2009–2012 m. audito strategiją. Jos santrauka pateikta Audito Rūmų interneto svetainėje.

Audito Rūmų strategija parengta siekiant dviejų prioritetinių tikslų: kiek įmanoma padidinti Audito Rūmų auditų bendrą poveikį ir efektyvumą geriausiai panaudojant išteklius. Šiais tikslais Audito Rūmai vadovausis šiuo laikotarpiu vykdydami audito programas ir dėdami pastangas nuolat tobulėti.

Šiuo laikotarpiu Audito Rūmai ketina **kiek įmanoma padidinti** savo auditų **bendrą poveikį** tokiais būdais:

- pasirinkdami ir parengdami auditus, kuriuose didžiausias dėmesys skiriamas temoms, kurios yra susijusios su rizikingomis sritimis ir yra įdomiausios suinteresuotosioms šalims;
- toliau teikdami pagrįstas audito išvadas ir naudingas tobulinimo rekomendacijas bei stebėdami, kaip jos vykdomos;
- atlikdami įvairesnius auditus ir kurdami naujus audito leidinius, kurie papildys dabartines metines ir specialiąsias ataskaitas;
- didindami Audito Rūmų specialiųjų ataskaitų skaičių, jas teikdami tinkamesniu laiku ir labiau pritaikydami vartotojui;
- toliau plėtodami savo ryšius su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant susijusius Parlamento komitetus, žiniasklaidą ir plačiąją visuomenę.

Šiuo laikotarpiu Audito Rūmai ketina **padidinti efektyvumą** tokiais būdais geriausiai panaudodami išteklius:

- gerindami valdymą;
- vykdydami veiksmingą ir dinamišką žmogiškųjų išteklių politiką;
- racionaliau vykdydami audito užduotis;
- gerindami IT priemones;
- tobulindami profesines žinias;
- plėtodami ryšius su audituojamais subjektais.

2009 M. NUMATYTAS ATLIKTI AUDITO DARBAS¹²

Kaip ir ankstesniais metais, 2009 m. darbo programoje numatytos metinės ataskaitos, kuriose pateikiami finansinių auditų, kuriuos Audito Rūmai privalo atlikti pagal Sutartį ir kitus Europos Sąjungos teisės aktus, rezultatai, ir specialiosios ataskaitos, kuriose pateikiami veiklos auditų, susijusių su konkrečiais ES finansų valdymo klausimais, rezultatai.

Audito Rūmai nustatė keletą 2009 m. audito temų, susijusių su politikos vystymu ir valdymo klausimais.

Buvo nustatytos šios su ES politikos vystymu susijusios temos:

- augimas ir darbo vietos;
- klimato kaita ir tvarus vystymasis;
- Europa kaip pasaulinė partnerė;
- geresnis reglamentavimas.

Be to, Audito Rūmai pažymėjo, kad ypatingas dėmesys turi būti skirtas šioms su ES lėšų valdymu susijusioms temoms:

- 2000–2006 m. išlaidų programų, visų pirma vykdomų pagal struktūrinius fondus, užbaigimui;
- atskaitingumui ir ES reformai;
- Komisijos veiksmų plano kuriant integruotą vidaus kontrolės sistemą pažangai, įskaitant toleruotinos rizikos sąvokos klausimą;
- valdymo ir kontrolės priemonėms valstybių narių lygmeniu.

Nuo 2009 m. Audito Rūmai sieks šias temas išnagrinėti savo metinėse ataskaitose, specialiosiose ataskaitose bei parengdami keletą naujų leidinių (kaip nurodyta toliau).

Audito Rūmai ketina skelbti keletą specialiųjų ataskaitų ir susijusių naujų leidinių, remdamiesi pasirinktų audito užduočių, kurias jie atlieka, paketu.

Šių pasirinktų audito užduočių planavimas, atlikimas ir ataskaitų teikimas paprastai trunka ilgiau nei metus. Todėl dauguma konkrečiais metais paskelbtų ataskaitų yra susijusios su praėjusių metų audito užduotimis.

5 langelyje pateiktos pasirinktos audito užduotys, kurios buvo baigtos arba šiuo metu yra baigiamos ir tikriausiai bus paskelbtos kaip specialiosios ataskaitos 2009 m. arba 2010 m. pradžioje.

¹² Išsamesnė ir detalesnė informacija apie Audito Rūmų būsimą darbą pateikta 2009 m. Audito Rūmų darbo programoje, kurią galima rasti Audito Rūmų svetainėje (www.eca.europa.eu).

5 LANGELIS

Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas

- Europos Sąjungos pagalba maistu nepasiturintiems asmenims: tikslų, taikomų priemonių ir metodų įvertinimas
- Žemės ūkio produktams skirtos skatinimo priemonės
- Projektai „LIFE gamta“
- Pieno rinkų ir produktų valdymo priemonės

Struktūrinė politika, transportas, moksliniai tyrimai ir energetika

- 2003–2007 m. Europos Sąjungos visuomenės sveikatos programa
- 1994–1999 m. ir 2000–2006 m. programavimo laikotarpių nuotekų valymui skirtų struktūrinių priemonių išlaidų veiksmingumas
- „Galileo“ programos kūrimo ir tinkamumo patvirtinimo etapo valdymas
- „Kompetencijos tinklai“ ir „Integruoti projektai“ Bendrijos mokslinių tyrimų politikoje: ar buvo pasiekti jų tikslai?
- Europos socialinio fondo bendrai finansuojami moterų profesinio mokymo veiksmai

Išorės veiksmai

- Teisingumo ir vidaus reikalų srityje vykdomi projektai CARDS Vakarų Balkanuose
- Nevalstybinių subjektų įtraukimas į EB vystomojo bendradarbiavimo veiklą
- Europos Komisijos vykdomas pasirengimo narystei pagalbos Turkijai valdymas
- Komisijos pagalba, įgyvendinama per Jungtinių Tautų organizacijas
- Parama regioninei integracijai ir prekybai Rytų ir Vakarų Afrikoje

Pajamos, bankininkystė, administracinės išlaidos, Bendrijų institucijos ir įstaigos ir vidaus politika

- Bankininkystės priemonės Viduržemio jūros regione pagal programą MEDA ir ankstesnius protokolus
- Komisijos išdo valdymas
- Europos personalo atrankos tarnybos vykdoma personalo atrankos veikla
- Vykdomosios įstaigos
- Metinė ataskaita dėl Europos centrinio banko valdymo veiklos efektyvumo
- Leonardo da Vinči programos mobilumo schema
- Supaprastintos išleidimo į laisvą apyvartą procedūros

Be to, kaip numatyta audito strategijoje, Audito Rūmai parengs **naujų leidinių**, remdamiesi savo pasirinktų audito užduočių paketu.

- Pirmiausia, tai – specialiai parengta ataskaita dėl **tolesnių veiksmų**, atsižvelgiant į Audito Rūmų nustatytus faktus, kurioje bus kartu pateiktos anksčiau biudžeto įvykdymo metinėje ataskaitoje ir specialiosiose ataskaitose skelbtos pastabos apie rekomendacijų vykdymą.

Tolesnių veiksmų, pagrįstų rekomendacijomis, vykdymas yra pagrindinis būdas, kuriuo Audito Rūmai gali aktyviai prisidėti prie finansų valdymo gerinimo. Ataskaitoje bus nagrinėjama, kaip buvo vykdomos Audito Rūmų rekomendacijos, ir prireikūs bus pateiktas taikytų priemonių veiksmingumo įvertinimas. Tikimasi, kad ši ataskaita bus paskelbta tuo pačiu metu kaip ir metinė ataskaita.

- Antra, Audito Rūmai ketina parengti ataskaitą, kurioje bus nustatytos **didelės rizikos** sritys ES lėšų finansų valdymo atžvilgiu. Ataskaita skirta ir turės padėti naujai Komisijai, kuri savo įgaliojimus perims metų gale.

MOKYMASIS IR TOBULĖJIMAS

VEIKSMŲ PLANAS IR KOLEGIALI PERŽIŪRA

2006 m. Audito Rūmai atliko savo pačių įvertinimą, kurio metu nustatė savo pranašumus ir trūkumus. Vėliau buvo parengtas veiksmų planas, skirtas trūkumams šalinti. Veiksmų planas apėmė kelias priemones, kurios padėjo:

- patvirtinti Audito Rūmų viziją, misiją, strateginius tikslus ir planavimą;
- parengti vidaus veiklos rodiklius, kurie yra palaipsniui įgyvendinami (žr. skirsnį toliau);
- patvirtinti vidaus komunikacijos strategiją, kuri yra įgyvendinama ir kuri sudarė galimybę geresniems informacijos sklaidos kanalams organizacijoje;
- parengti įvairias priemones, skirtas Audito Rūmų ataskaitų kokybės gerinimui, kaip antai naują grafinį išdėstymą, palengvinantį skaitomumą, ir išorės peržiūras;
- patvirtinti strategiją, skirtą organizacijos ryšiams su suinteresuotosiomis šalimis – spauda ir plačiąja visuomene – pagerinti, kuri yra palaipsniui įgyvendinama.

Dėdami pastangas tobulėti, 2009 m. Audito Rūmai sieks atsižvelgti į pastabas ir rekomendacijas, pateiktas „Europos Audito Rūmų tarptautinės kolegialios peržiūros ataskaitoje“, kuri buvo paskelbta 2008 m. gruodžio mėn. ir atspindi Audito Rūmų vykdomos reformos proceso svarbų etapą.

Kolegialią peržiūrą atliko Kanados, Norvegijos, Austrijos ir Portugalijos valstybės audito institucijų atstovai. Peržiūros dalyviai darbą atliko 2008 m., be kita ko palaikydami ryšius su Europos Parlamento biudžeto kontrolės komitetu, o savo galutinę ataskaitą pateikė metų pabaigoje. Kolegialios peržiūros tikslas buvo įvertinti Audito Rūmų audito valdymo sistemos koncepciją ir veikimą. Atliekant kolegialią peržiūrą buvo tikrinta:

- finansinio ir veiklos auditų planavimo ir tikrinimo procedūros;
- audito ataskaitų rengimas;
- tarnybos, kurios Audito Rūmams teikia pagalbą jiems siekiant savo tikslų.

Kolegialios peržiūros grupė padarė išvadą, kad „audito sistema, kurią įdiegė Audito Rūmai, yra tinkamai parengta, vadovaujantis tarptautiniais audito standartais ir aukščiausiųjų audito institucijų gerąja praktika“. Peržiūros dalyviai taip pat pažymi, kad:

- „Audito Rūmai savo darbą atlieka nepriklausomai ir objektyviai“;
- „peržiūros metu tikrintos audito ataskaitos buvo pagrįstos pakankamais ir tinkamais audito įrodymais, kaip to reikalaujama pagal tarptautinius audito standartus“;
- „interview dalyvavusios suinteresuotosios šalys išreiškia didelį pasitikėjimą Audito Rūmų ataskaitomis ir mano, kad jos yra iš esmės teisingos, atspindi faktus ir yra objektyvios“.

Audito Rūmai teigiamai vertina peržiūros dalyvių konstruktyvias pastabas ir rekomendacijas, kuriose nurodomos galimybės ir iššūkiai, į kuriuos jie turi atsižvelgti siekdami toliau stiprėti kaip aukščiausioji audito institucija. Jose įvardijamas poreikis:

- įdiegti principus, pagal kuriuos pabrėžiamas Audito Rūmų kaip vienos bendros audito institucijos vaidmuo;
- gerinti kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės veiklą, užtikrinti, kad jų audito politika ir praktika būtų interpretuojamos ir taikomos nuosekliai;
- toliau plėtoti rizika pagrįstas audito strategijas, siekiant geriausiai panaudoti išteklius tam, kad būtų patenkinti įvairūs suinteresuotųjų šalių poreikiai.

Kolegialios peržiūros ataskaitoje pripažįstama, kad dauguma rekomendacijų buvo numatytos veiksmų plane, sudarytame prieš peržiūrą. Kitas rekomendacijas Audito Rūmai ketina integruoti į 2009–2012 m. audito strategiją, pasitarę su savo darbuotojais ir suinteresuotosiomis šalimis, ir sieks jas per šį laikotarpį įgyvendinti.

PAGRINDINIAI VEIKLOS RODIKLIAI

2008 m. Audito Rūmai nusprendė įdiegti pagrindinių veiklos rodiklių (KPI) sistemą, kuri būtų naudojama su auditu susijusioje arba nesusijusioje jų veikloje siekiant įvertinti, kaip sekasi siekti Audito Rūmų strateginių tikslų ir metinėje darbo programoje numatytų tikslų. KPI tikslas – gerinti vidaus ir išorės atskaitingumą bei didinti darbo efektyvumą ir kokybę. KPI bus palaipsniui pradėti taikyti 2009 ir 2010 m.

KODĖL REIKALINGI PAGRINDINIAI VEIKLOS RODIKLIAI?

- Suteikti informacijos vadovybei apie tai, kaip Audito Rūmai, kaip organizacija, vykdo savo veiklą, lyginant su tuo, ką ji buvo numačiusi.
- Padėti vykdyti sprendimų priėmimo procedūrą, didžiausią dėmesį organizacijoje skiriant efektyvumo klausimams ir tobulėjimo skatinimui.
- Suteikti informacijos suinteresuotosioms šalims svarbiais Audito Rūmų rezultatyvumo klausimais.

Sudarant KPI didžiausias dėmesys skiriamas Audito Rūmų strateginiams tikslams, orientuojantis į audito kokybę, rezultatus, poveikį ir patikimą Audito Rūmų išteklių valdymą. KPI yra skirti informacijai apie Audito Rūmų veiklos rezultatus suteikti ir jie bus neatskiriama Audito Rūmų valdymo sistemos dalis.

Audito darbo kiekybė ir kokybė taip pat gali būti didinamos, stebint Audito Rūmų ataskaitų ir nuomonių poveikį finansų valdymui. Keturi pagrindiniai veiklos rodikliai (1–4) skirti Audito Rūmų darbo poveikiui įvertinti. Jie bus išplėtoti siekiant juos įtraukti į 2010 m. metinę darbo programą.

Vykdydami bandomąjį projektą, Audito Rūmai įvertino penktojo ir šeštojo KPI rezultatus.

KPI 5 – priimtų ataskaitų skaičius, lyginant su planuotomis

2008 m. Audito Rūmai priėmė 79 % planuotų ataskaitų skaičiaus. Metinė ataskaita ir didžioji dalis specialiųjų metinių ataskaitų buvo priimtose pagal planą. Specialiųjų ataskaitų buvo priimta 12, lyginant su planuotomis 20. 2008 m. gruodžio 31 d. likusios 8 ataskaitos buvo rengimo etape.

KPI 6 – laiku priimtų ataskaitų skaičius

2008 m. Audito Rūmai 73 % ataskaitų priėmė laiku. Metinė ataskaita ir visos specialiosios metinės ataskaitos buvo priimtose laiku, o specialiųjų ataskaitų atveju reikia dėti papildomas pastangas, siekiant jas priimti laiku. 2008 m. Audito Rūmai nenustatė formalaus šio rodiklio tikslo.

KPI 7, kuriais įvertinama laiku paskelbtų pranešimų apie pagrindinius preliminarius faktus dalis, suteiks naudingos informacijos apie rezultatyvumą ir bus išplėtoti 2009 m. Vienas iš KPI 8 atsakys į klausimus, susijusius su Audito Rūmų finansų valdymu. Du KPI (9 ir 10) padės didinti darbuotojų pasitenkinimą ir geriausiai panaudoti profesinį mokymą kaip priemonę, suteikiančią galimybę darbuotojams nuolatos turėti naujausių žinių apie audito metodiką ir techniką.

AUDITO RŪMŲ PAGRINDINIAI VEIKLOS RODIKLIAI

KPI 1	Pagrindinių vartotojų atliktas Audito Rūmų ataskaitų dėl Audito Rūmų audito kokybės ir poveikio įvertinimas
KPI 2	Audituojamo subjekto atliktas Audito Rūmų auditų kokybės ir poveikio įvertinimas
KPI 3	Išorės ekspertų grupės vertinimo balai, suteikti už Audito Rūmų ataskaitų turinį ir pateikimą
KPI 4	Audito rekomendacijų procentinė dalis: a) su kuria sutinka audituojamas subjektas b) kurią įvykdo audituojamas subjektas per x metų
KPI 5	Priimtų ataskaitų skaičius, lyginant su planuotų priimti ataskaitų skaičiumi
KPI 6	Laiku priimtų ataskaitų skaičius
KPI 7	Laiku paskelbtų pranešimų apie preliminarius nustatytus faktus procentinė dalis
KPI 8	Audito Rūmų finansų valdymo išorės įvertinimas: a) išorės auditoriaus nuomonė b) biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos sprendimas
KPI 9	Audito Rūmų darbuotojų pasitenkinimo laipsnis
KPI 10	Vidutinis profesinio mokymo dienų skaičius vienam asmeniui

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

BENDRADARBIAVIMAS SU ES NACIONALINĖMIS AUDITO INSTITUCIJOMIS

EB sutartyje skelbiama, kad Audito Rūmai atlieka auditą „kartu su valstybių narių aukščiausiosios audito institucijomis (AAI), o Amsterdamo sutartyje pridurta, kad „Audito Rūmai ir nacionalinės audito įstaigos bendradarbiauja pasitikėjimo dvasia ir toliau likdamos nepriklausomos“. Ši nuostata buvo vėliau išplėta Nicos sutartimi, kurios baigiamojo akto 18 deklariacijoje Audito Rūmai aiškiai raginami kartu su valstybių narių AAI įsteigti ryšių palaikymo komitetą, kuriame visų AAI vadovai ir Audito Rūmai galėtų susitikti kartą per metus apsvarstyti bendro intereso klausimus. Kasdieniai ryšiai palaikomi per kiekvienos institucijos paskirtus ryšių palaikymo pareigūnus. Buvo sukurtos darbo grupės, padedančios parengti bendras pozicijas ir darbo metodus.

2008 m. gruodžio mėn. Audito Rūmai surengė ES AAI vadovų metinį ryšių palaikymo komiteto posėdį. Didžiausias dėmesys posėdyje buvo skiriamas ES biudžeto reformai ir peržiūrėti 2008–2011 m. Lisabonos strategijai.

Ryšių palaikymo komitetas siekia stiprinti savo narių bendradarbiavimą, kad gerėtų išorės auditas ir atskaitingumas ES srityje. Ilgainiui didėjant Europos integracijai taip pat keitėsi ryšių palaikymo komiteto vaidmuo.

Be to, kad ši struktūra aukščiausiosioms audito institucijoms ir Audito Rūmams palengvino informacijos mainus, ji taip pat leido pasiekti reikšmingą pažangą skatinant įvairių institucijų veiksmingą bendradarbiavimą.

2007 m. ryšių palaikymo komitetas savo posėdyje Helsinkyje pripažino poreikį laiku spręsti besiformuojančius arba naujus klausimus ir šiems aktualiems klausimams nutarė patvirtinti nuolatinį darbotvarkės punktą. Šiuo pagrindu 2008 m. ryšių palaikymo komiteto posėdyje aptarta ekonominė ir finansinė krizė bei buvo nutarta surengti praktinį seminarą, skirtą ES aukščiausiųjų audito institucijų vaidmeniui krizės kontekste. Vėliau buvo įsteigtas tinklas, skirtas skatinti bendradarbiavimą atliekant auditus, susijusius su Lisabonos strategija ir ES krizės valdymo priemonėmis.

Audito Rūmai dalyvavo valstybių kandidačių ir potencialių valstybių kandidačių (Turkijos, Kroatijos, Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos bei Juodkalnijos) tinklo susitikimuose. Šie susitikimai vyko tuo pat metu kaip ir ryšių palaikymo pareigūnų susitikimai gegužės ir spalio mėn. Audito Rūmų delegacija taip pat dalyvavo praktiniame seminare, skirtame viešosios vidaus finansų kontrolės sistemų auditui/įvertinimui, kurį tinklas surengė liepos 8 ir 9 d. Ankaroje (Turkija).

2008 m. Audito Rūmai aktyviai dalyvavo įvairiose darbo grupėse, kurias įsteigė ryšių palaikymo komitetas. Audito Rūmai pirmininkauja bendrų audito standartų darbo grupei, kurios tikslas – parengti bendrus audito standartus ir palyginamus audito kriterijus, remiantis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais, pritaikius juos ES sričiai, ir kuri 2008 m. susirinko į keturis posėdžius. 2008 m. gruodžio mėn. Audito Rūmai perėmė (rotacijos būdu) PVM reikalų darbo grupės pirmininkavimą bei buvo iš naujo suburtas žemės ūkio ekspertų tinklas, kurio pirmininku paskirtas Audito Rūmų narys.

KITOS TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO FORMOS

Audito Rūmai ir toliau aktyviai prisidėjo tobulinant tarptautinius audito standartus ir praktiką dalyvaudami Europos ir tarptautinėse viešojo audito institucijose, atitinkamai EUROSAL ir INTOSAL.

Audito Rūmų delegacija dalyvavo VII EUROSAL kongrese, kuris įvyko birželio 2–5 d. Krokuvėje (Lenkija). Pagrindinės diskusijos temos buvo audito kokybės valdymo sistemų diegimas aukščiausioje audito institucijoje, socialinių programų auditas švietimo ir profesinės neįgaliųjų integracijos srityse. Audito Rūmų pirmininkas paskelbė pranešimą apie lyderiavimo vaidmenį diegiant audito kokybės valdymo sistemą.

Audito Rūmai yra atstovaujami EUROSAL Aplinkos reikalų darbo grupėje ir IT darbo grupėje bei dalyvauja EUROSAL Mokymo komitete. Audito Rūmai taip pat dalyvauja darbo grupėje, rengiančioje geros praktikos vadovą, skirtą kokybei aukščiausiose audito institucijose užtikrinti, kuri buvo įsteigta VII EUROSAL kongrese. Audito Rūmai taip pat dalyvauja EUROSAL specialiosios paskirties grupėje, susijusioje su stichinėms nelaimėms ir katastrofoms skirta parama.

EUROSAI kongrese Europos Audito Rūmai ir Slovakijos Respublikos nacionalinė audito institucija paskirti 2009–2011 m. auditoriais.

Kadangi nuo 2004 m. Audito Rūmai yra visateisis INTOSAI narys, jie aktyviai dalyvavo Finansinio audito pakomiteje (FAS), Atitikties audito pakomiteje (CAS) ir Veiklos audito pakomiteje (PAS). Audito Rūmai suvaidino svarbų vaidmenį savo įnašu į gerosios praktikos ir kokybės skatinimo savanoriškomis kolegialiomis peržiūromis pakomitečio darbą.

Nuo 2008 m. Audito Rūmai pirmininkauja atskaitingumo ir audito su stichinėmis nelaimėmis susijusios paramos srityje darbo grupei (kuri tęsia INTOSAI cunamio specialiosios paskirties grupės veiklą). Pirmąjį šios darbo grupės posėdį 2008 m. birželio 30 d. – liepos 2 d. surengė ir kuravo Audito Rūmai. Šio posėdžio metu buvo apsvarstytas ir priimtas 2008–2010 m. darbo programos projektas. Pagrindinis tikslas – parengti atskaitingumo ir audito šioje srityje gaires, skirtas visoms susijusioms šalims, tarpininkaujant jų standartų nustatymo įstaigoms. Be koordinavimo vaidmens Audito Rūmai prisiėmė atsakomybę už keletą užduočių, dvi iš kurių jie atlieka bendradarbiaudami su Norvegijos audito įstaiga. Pirmininkaudami šiai darbo grupei Audito Rūmai taip pat turi teisę būti atstovaujami INTOSAI valdyboje.

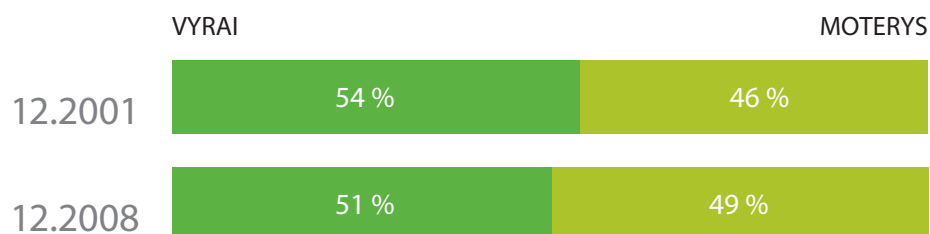
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Pagrindinis Audito Rūmų turtas yra jo darbuotojai. 2008 m. gruodžio 31 d. Audito Rūmų aktyvioje tarnyboje dirbo 857 darbuotojai (pareigūnai, laikinieji darbuotojai ir sutartininkai, išskyrus Audito Rūmų narius, deleguotus nacionalinius ekspertus ir stažuotojus). Tai – 501 auditorius ir pagalbinių audito darbuotojai, 163 vertėjai, 173 administracijos darbuotojai ir 20 pirmininko kabineto darbuotojų. Jie yra sukaupę plataus spektro akademinę ir profesinę patirtį, o jų darbo kokybė bei atsakomybė atsispindi institucijos rezultatuose.

Kad įvertintų Audito Rūmų darbuotojų pasitenkinimo laipsnį, Audito Rūmai nustatė pagrindinius rezultatų rodiklius (KPI 9) žmogiškųjų išteklių srityje. Buvo atlikta darbuotojų pasitenkinimo apklausa, kuri suteiks informacijos šia tema ir padės vykdyti sprendimų priėmimo procedūras šioje srityje.

VYRŲ IR MOTERŲ SANTYKIS

Dirbančiųjų vyrų ir moterų santykis buvo beveik vienodas.

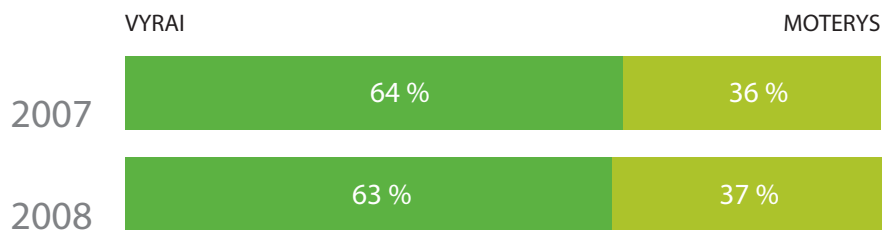

Toliau pateiktoje diagramoje parodytas vyrų ir moterų santykis pagal atsakomybės lygį 2008 m. gruodžio 31 d. Kaip ir kitos Europos Sąjungos institucijos, Audito Rūmai žmogiškųjų išteklių valdymo ir įdarbinimo srityje taiko vienodų galimybių politiką bei pripažįsta, kad Audito Rūmuose reikėtų aktyviau skatinti moterų paaugštinimą į aukštesnius vadovavimo lygmenis. 14 iš 59 direktorių ir padalinių/skyrių vadovų (24 %) yra moterys, o tai rodo nedidelį padidėjimą lyginant su 2007 m. Tačiau dauguma jų dirba Vertimo tarnyboje ir administraciniuose padaliniuose.

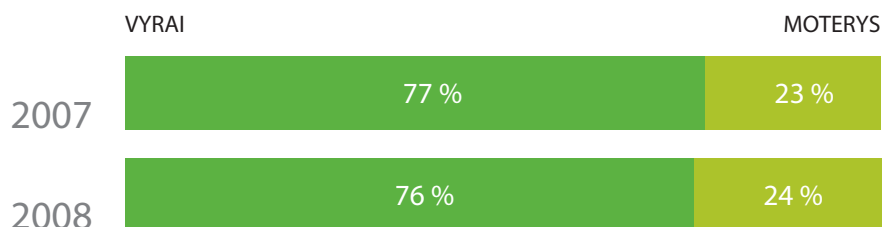
Padėjėjai sekretoriai (AST lygis)

Auditoriai administratoriai (AD lygis)

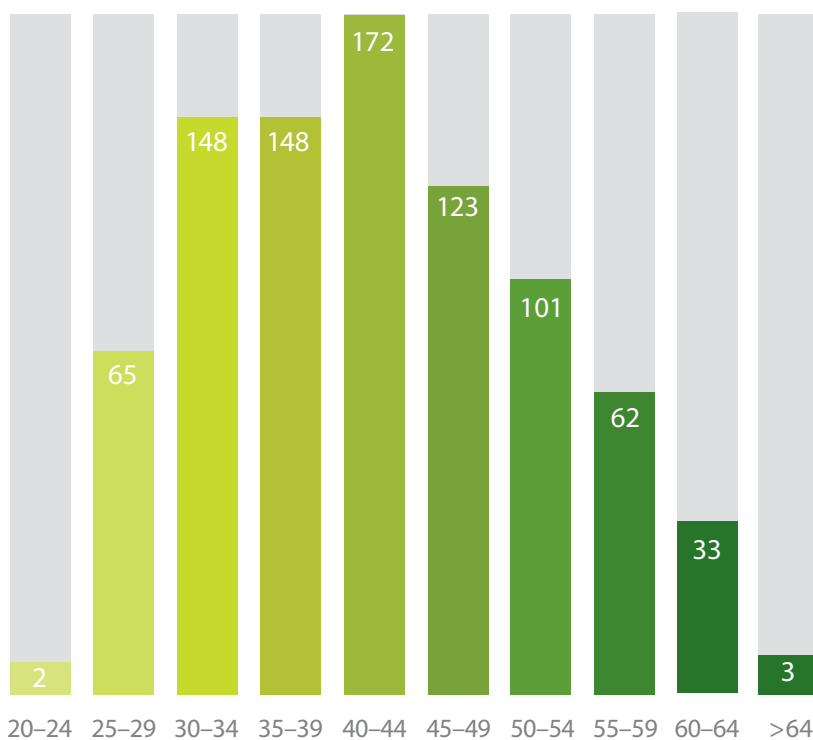
Direktorius ir skyriaus vadovas

DARBUOTOJŲ AMŽIUS

Toliau pateiktoje diagramoje parodyta, kad Audito Rūmai yra „jauna“ institucija (62 % darbuotojų jaunesni nei 44 metų). Tarp 98 Audito Rūmų darbuotojų, kuriems 55 ir daugiau metų – 27 iš 59 yra direktoriai ir padalinių/skyrių vadovai, o tai reiškia, kad per artimiausius 5–10 metų vyks intensyvus vadovybės atnaujinimas.

Amžiaus pasiskirstymas

ĮDARBINIMAS

Audito Rūmų įdarbinimo politika grindžiama bendraisiais ES institucijų principais ir įdarbinimo sąlygomis ir jų personalas susideda iš nuolatinių tarnautojų ir darbuotojų, įdarbintų pagal laikinąsias sutartis. Atvirus konkursus etatams Audito Rūmuose užimti organizuoja Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO). Audito Rūmai taip pat organizuoja trijų – penkių mėnesių stažuotes, skirtas ribotam universitetų absolventų skaičiui.

2008 m. Audito Rūmai įdarbino 97 darbuotojus: 48 pareigūnus, 18 laikinųjų darbuotojų ir 31 sutartininką. Įdarbinimas priklauso nuo to, ar yra sudaryti ir ar pakankami EPSO konkursų rezerviniai sąrašai. Kadangi trūko tinkamų konkursų laimėtojų, Audito Rūmai kai kuriuose skyriuose negalėjo įdarbinti tiek naujų darbuotojų, kiek buvo suplanuota, todėl bendras laisvų etatų skaičius (69) buvo didesnis 2008 m. pabaigoje nei 2007 m. pabaigoje. Tačiau reikėtų pažymėti, kad metų pabaigoje buvo vykdomas reikšmingas įdarbinimo procedūrų skaičius, siekiant atrinkti darbuotojus, kuriuos numatyta įdarbinti 2009 m. pirmajame ketvirtyje. Audito Rūmai šiuo metu siekia sutrumpinti savo įdarbinimo procedūrą.

VERTIMAS

Vertimas yra svarbi administracinė funkcija, kuri Audito Rūmams leidžia pasiekti jų komunikavimo tikslus ir laikytis teisinių įsipareigojimų informaciją skelbti 22 kalbomis. Daugiausia dėl padidėjusio specialiųjų ataskaitų skaičiaus 2008 m. vertimo darbo padaugėjo 17 %. Didžioji dalis vertimų atliekami institucijos viduje, tačiau padaugėjus darbo, kai viršijami įprasti skyrių pajėgumai, vertimai perduodami Vertimų centrui (CTOU) arba laisvai samdomoms agentūroms.

Be to, vertėjai dalyvauja audito vizituose ir teikia pagalbą auditoriams prieš vizitus, jų metu ir jiems pasibaigus, įskaitant paskesnius audito ataskaitų rengimo etapus. Pasitelkiama nuolatinė vertėjų pagalba, siekiant vidinio tinklo ir interneto tinklalapiuose pateikti naujausią informaciją anglų ir prancūzų kalbomis. Pagalba taip pat teikiama INTOSAI darbo grupėms ir kitų specifinių poreikių, susijusių su Audito Rūmų veikla, atveju.

Audito Rūmų Vertimo tarnyba aktyviai dalyvauja Tarpinstitucinio vertimo raštu ir žodžiu komiteto (ICTI) darbe, yra tarptautinių komitetų narė ir dalyvauja tarptautinėse konferencijose, susijusiose su vertimo ir terminologijos priemonių vystymu.

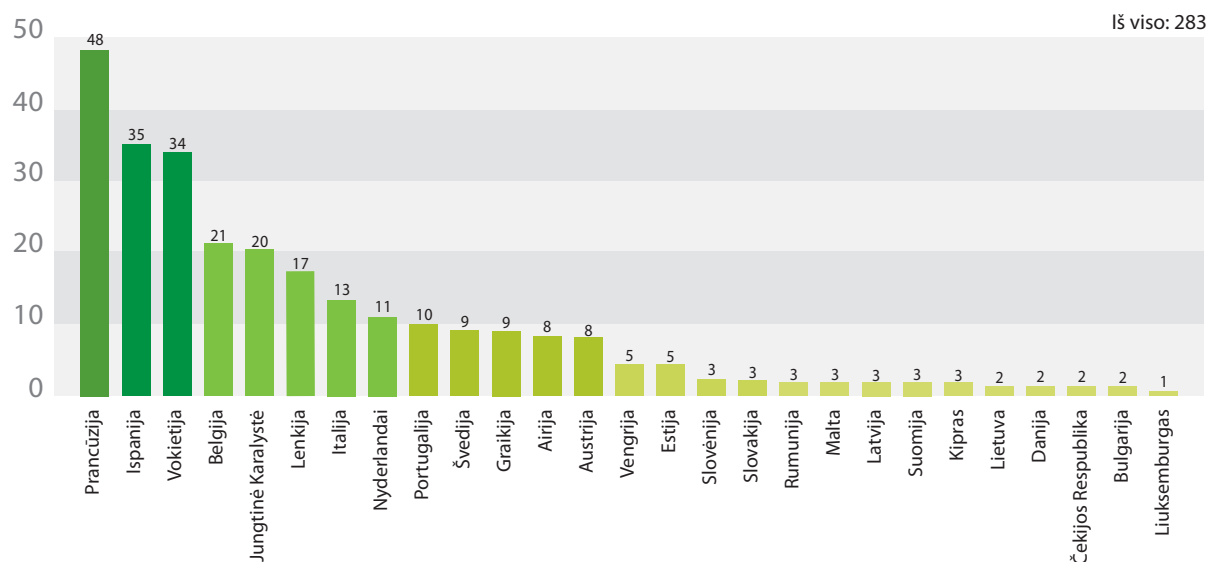
AUDITO VIZITAI

Audito Rūmų audito darbas reikalauja, kad auditoriai atliktų vizitus (paprastai vadinamus „misijomis“) į valstybes nares arba kitas ES paramą gaunančias šalis, kad surinktų tinkamus audito įrodymus. Paprastai šių vizitų metu lankomasi ES lėšas tvarkančiose, valdančiose ir atliekančiose mokėjimus centrinėse ir vietinėse administracijose bei pas lėšas gaunančius galutinius naudos gavėjus. Dažniausiai auditorių grupes sudaro du arba trys auditoriai, o audito vizitai paprastai gali trukti iki dviejų savaičių, priklausomai nuo audito pobūdžio ir kelionės nuotolio. Europos Sąjungoje audito vizitai dažnai atliekami kartu su lankomų valstybių narių aukščiausiosiomis audito institucijomis, kurios suteikia naudingą logistinę ir praktinę pagalbą.

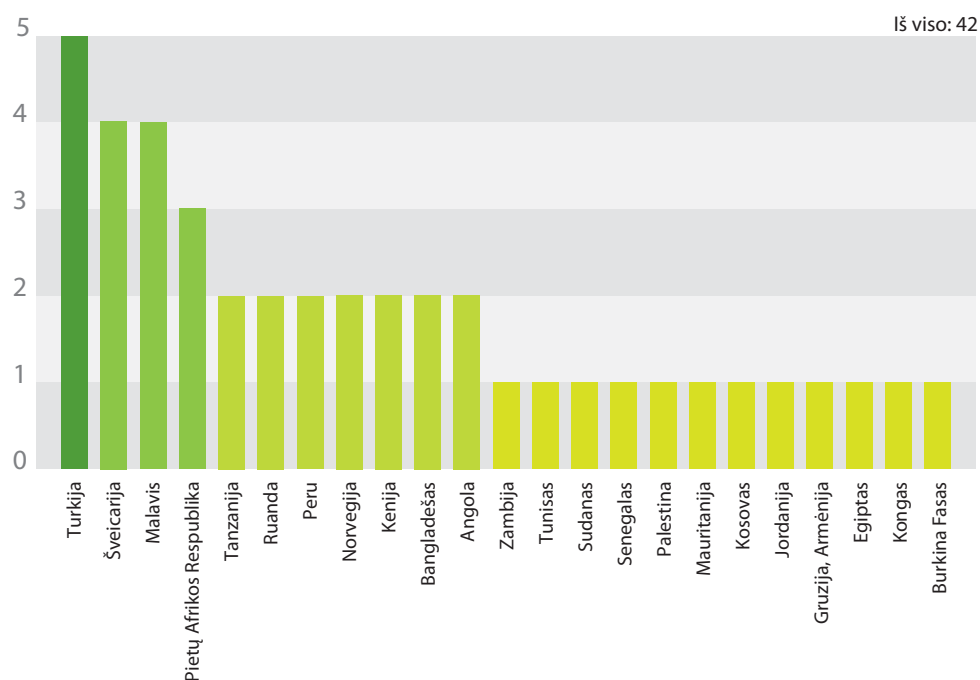
2008 m. su audito vizitais susijusios išlaidos sudarė 3,29 milijono eurų. Tai esminė investicija, siekiant užtikrinti pakankamą audito apimtį visuose ES lėšų valdymo lygmenyse ir vietose.

Toliau pateikiamose diagramose apibendrintas 2008 m. Audito Rūmų atliktų audito vizitų skaičius ES valstybėse narėse ir už Europos Sąjungos ribų.

2008 M. VIZITAI VALSTYBĖSE NARĖSE

2008 M. VIZITAI ES NEPRIKLAUSANČIOSE ŠALYSE

PROFESINIS MOKYMAS

Audito profesija reikalauja nuolatinio mokymo. Be to, specifinėje Audito Rūmų audito aplinkoje prireikia auditorių su gerais kalbiniais įgūdžiais.

2008 m. vienam Audito Rūmų darbuotojui vidutiniškai teko 10 profesinio mokymo dienų. Lyginant su 2007 m. reikšmingai išsiplėtė techninio mokymo veikla. 2008 m. Audito Rūmai padidino savo paramą darbuotojų dalyvavimui profesinės kvalifikacijos ir diplomų įgijimo arba išlaikymo nuolatinėse programose išorės audito, vidaus audito ir kompiuterinio audito srityse. 2008 m. kalbų kursai sudarė 48 % visų mokymui skirtų dienų, lyginant su 52 % 2007 m. Neskaitant kalbos kursų, 2008 m. auditoriai profesiniam mokymui skyrė 7 dienas.

Remdamasis ilgalaikiu strateginiu tikslu „Mokymasis ir tobulėjimas“ ir 2008–2011 m. mokymosi krypties planu bei 2008 m. patvirtintomis mokymosi gairėmis, Mokymo padalinys gerino mokymo turinį ir rengė kursus pagal Audito Rūmų nustatytus prioritetus. Be to, buvo tęsiamas bendradarbiavimas su kitomis institucijomis ir tarpinstitucinėmis įstaigomis, kaip antai Europos administracijos mokykla.

6 langelyje pristatyti vieno pasirinkto Audito Rūmų skyriaus ar padalinio darbuotojai, pateikiant informaciją apie atliekamą darbą, susijusius asmenis, biografinius duomenis ir profesinę patirtį.

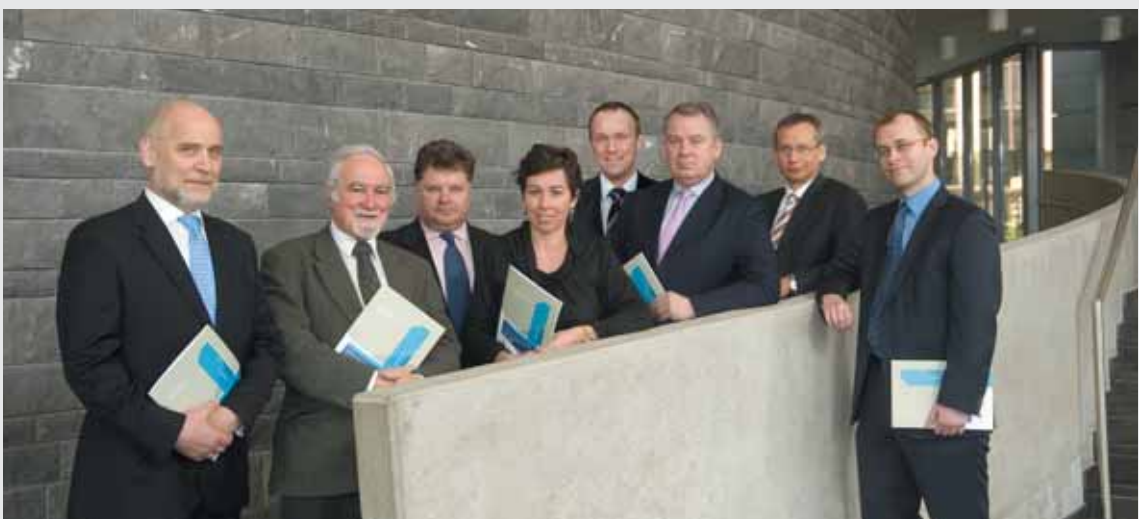
6 LANGELIS. PAŽANGIOS ENERGETIKOS GRUPĖ

2008 m. Audito Rūmų ataskaitoje dėl pažangios energetikos Europoje 2003–2006 m. (Specialioji ataskaita Nr. 7/2008) pateikta dotacijų schemas, kuri yra skirta gerinti efektyvios energetikos technologijų įsisavinimą, veikimo apžvalga. Ji apėmė procedūras, taikomas skiriant lėšas atskiriems projektams, priežiūros ir įvertinimo schemas, administravimo išlaidas ir vykdomosios agentūros įsteigimo poveikį.

Auditą atlikusi auditorių grupė glaudžiai bendradarbiavo su nariu pranešėju David Bostock. Už audito priežiūrą atsakingo padalinio vadovas buvo Hendrik Fehr, grupės vadovas – Peggy Vercauteren. Susiję auditoriai buvo Oliver Müller, Peter Zsapka, Zoltán Giday, Carl-Christian Buhr, taip pat reikšmingą vaidmenį atliko David Bostock kabineto atstovai Gerhard Ross, Thomas af Hällström ir Peter Welch.

Audito metu buvo naudojama apklausa, siekiant gauti informaciją iš plačios dalyvių grupės. Buvo naudojama įvairi sąnaudų nustatymo metodika tam, kad būtų galima pagerinti ir papildyti iš Komisijos gautą informaciją.

Audito metu nustatyta, kad programa buvo administruojama vadovaujantis metodais ir standartais, kuriuos paprastai taiko Komisija. Tačiau ataskaitoje pažymėta, kad išlaidų struktūrai trūko kryptingumo bei priežiūra ir vertinimas neleido susidaryti nuomonės apie bendrą programos kokybę. Auditas parodė, kad programos laikotarpiu administracinės išlaidos (Komisijos, agentūros ir dalyvių) buvo palyginti didelės – lygios tuo laikotarpiu dalyviams sumokėtoms išmokoms. Vykdomosios agentūros įsteigimas padidino dalyvių pasitenkinimą programa.

Iš kairės į dešinę: direktorius **Hendrik FEHR** (25 metus Audito Rūmuose), Audito Rūmų narys **David BOSTOCK** (7 metus Audito Rūmuose), auditorius **Zoltán GIDAY**, (3 metus Audito Rūmuose), auditorius **Peggy VERCAUTEREN** (5 metus Audito Rūmuose), auditorius **Oliver MÜLLER** (6 metus Audito Rūmuose), asmeninio kabineto vadovas **Peter WELCH** (13 metų Audito Rūmuose), skyriaus vadovas **Gerhard ROSS** (11 metų Audito Rūmuose), auditorius **Thomas af HÄLLSTRÖM** (8 metus Audito Rūmuose).

FINANSINĖ INFORMACIJA

BIUDŽETAS

2009 m. Audito Rūmų biudžetas sudaro apie 0,16 % viso ES biudžeto arba apie 2,4 % ES administracinio ir institucijų biudžeto. Lyginant su 2008 m. jis padidėjo 41 % daugiausia dėl asignavimų Audito Rūmų pastatams, skirtiems patalpinti būsimus naujus darbuotojus antrajame Audito Rūmų priestate, vadinamame „K 3“, kuris bus užbaigtas 2013 m. 2008 m. vasario mėn. su biudžeto valdymo institucija pradėtas finansavimo sąlygų aptarimas. Buvo sutarta, kad pastatų projektas, kurio numatoma vertė yra 79 milijonai eurų, bus finansuojamas keturių paeiliui tvirtinamų metinių biudžetų asignavimais. 2008 m. spalio mėn. biudžeto valdymo institucija 2009 m. biudžete patvirtino 55 milijonų eurų asignavimus. Toliau pateiktoje lentelėje parodyta, kaip asignavimai pasiskirsto pagal įvairias biudžeto eilutes. 2009 m. personalo asignavimai sudarė apie 52 % viso biudžeto.

BIUDŽETAS	2007	2008	2009
	(tūkstančiais eurų)		
Institucijos nariai	11 270	12 061	11 718
Pareigūnai ir laikini darbuotojai	82 583	88 712	92 086
Kiti darbuotojai ir išorės paslaugos	4 014	4 248	4 497
Vizitai	3 000	3 212	3 290
Kitos išlaidos, susijusios su institucijoje dirbančiais asmenimis	2 056	2 286	2 684
Iš viso 1	102 923	110 519	114 275
Nekilnojamasis turtas	8 126	12 110	62 891
ITT	5 518	5 879	6 269
Kilnojamasis turtas ir susijusios išlaidos	1 396	1 147	981
Einamosios administracinės išlaidos	435	425	439
Posėdžiai, konferencijos	872	876	868
Informacija ir leidyba	1 810	1 813	1 921
Iš viso 2	18 157	22 250	73 369
Iš viso Audito Rūmuose	121 080	132 769	187 644

VIDAUS AUDITO TARNYBA

Audito Rūmų vidaus audito tarnybos tikslas – sistemingai ir metodiškai vertinant rizikos valdymą, vidaus kontrolę ir valdymo procedūras padėti Audito Rūmams pasiekti numatytus tikslus. Taip pat vidaus audito tarnyba teikia pasiūlymus kaip pagerinti Audito Rūmų efektyvumą. Šiuo tikslu būtina nuolatos stebėti Audito Rūmų vidaus kontrolės sistemas tam, kad būtų galima įvertinti jų veiksmingumą. Taip pat siekiant nuolatinio tobulėjimo būtina vertinti konkrečių tarnybų bendrą rezultatyvumą įgyvendinant politiką, programas ir veiksmus.

2008 m. Audito Rūmų vidaus audito tarnyba didžiausią dėmesį skyrė finansiniam auditui (finansinių ataskaitų tikrinimui), ex ante tikrinimo peržiūrai, įdarbinimo procedūrai, po įdarbinimo teikiamoms išmokoms ir pašalpoms, pastatų priežiūrai, komunalinių ir kitų paslaugų mokėjimui, IT strategijos įgyvendinimui ir IT kontrolės sistemos peržiūrai. Su dauguma 2008 m. vidaus auditoriaus teiktų audito rekomendacijų audituojami subjektai sutiko ir jas integravo į taisyklių veiksmų planus.

Audito Rūmų audito komitetas prižiūri vidaus auditoriaus veiklą ir užtikrina jo arba jos nepriklausomumą. Jis taip pat aptaria ir nagrinėja vidaus auditoriaus darbo programą ir ataskaitas, o prireikus paveda vidaus auditoriui atlikti specialius auditus. 2008 m. Audito komitetas surengė šešis posėdžius ir didelį dėmesį skyrė tolesniems veiksams, atsižvelgiant į vidaus auditoriaus rekomendacijas. Jis taip pat sprendė klausimus, susijusius su 2007 m. vidaus auditoriaus metine ataskaita, 2007 m. Audito komiteto metine ataskaita ir Audito Rūmų ataskaita biudžeto įvykdymo patvirtinimo institucijai dėl 2007 m. vidaus audito veiklos.

Audito komitetas du kartus susitiko su Audito Rūmų išorės auditoriumi aptarti 2007 finansiniais metais atlikto audito pažangos.

AUDITO RŪMŲ IŠORĖS AUDITORIUS

2007 m. audito nuomonėje (OL C 318, 2008 12 12) Audito Rūmų nepriklausomas išorės auditorius pateikė šias išvadas:

Dėl finansinių ataskaitų:

„Mūsų nuomone, šios finansinės ataskaitos atspindi tikrą ir teisingą Europos Audito Rūmų finansinę padėtį 2007 m. gruodžio 31 d. bei šią dieną pasibaigusią finansinių metų finansinius rezultatus ir pinigų srautus, vadovaujantis 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1605/2002, 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 nustatančiu išsamias minėto Tarybos reglamento įgyvendinimo taisykles ir Europos Audito Rūmų apskaitos taisyklėmis.“

Dėl išteklių naudojimo ir kontrolės procedūrų:

„Nepastebėjome nieko, kas mus verstų manyti, kad visais reikšmingais aspektais ir remiantis (nustatytais) kriterijais a) Audito Rūmams skirti ištekliai nebuvo naudojami numatytiems tikslams ir b) taikomos kontrolės procedūros neleidžia suteikti būtinų garantijų, kurios užtikrintų finansinių operacijų atitikimą galiojančioms taisyklėms ir teisės aktams.“

Europos Audito Rūmai

2008 m. metinė veiklos ataskaita

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras

2009 — 52 p. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9207-210-0

Kaip įsigyti ES leidinių?

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- knygyne, nurodę leidinio pavadinimą, leidėją ir (arba) ISBN kodą;
- tiesiogiai iš mūsų platintojų. Jų adresus rasite tinklavietėje:
<http://bookshop.europa.eu> arba sužinosite kreipęsi faksu: +352 2929-42758.

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- Europos Komisijos atstovybėse arba delegacijose. Jų adresus rasite tinklavietėje:
<http://ec.europa.eu/> arba sužinosite kreipęsi faksu: +352 2929-42758.

www.eca.europa.eu

Europos Audito Rūmai
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG
www.eca.europa.eu